

Tussen Groenestraat en Vossenlaan.

Tot het midden van de 19e eeuw was er een veldweg van Malden naar Hees. Rond 1900 kreeg deze de naam We(e)zenlaan. Op die plaats ligt nu het Goffertpark. Waar nu anno 2017 de Spadestraat is was genaamd Weezenveld ten zuiden van de Muntweg en ten noorden van oude boerderij De Goffert. Oorspronkelijk liep de Wezenlaan van de Groenestraat naar de Vossenlaan. In 1959 werd hij doorgetrokken naar de Hatertseweg. In 1965 is de weg ter hoogte van de Slotenmaker de Bruineweg opgesplitst en heet vanaf die tijd Rentmeesterlaan langs de sportvelden van NEC. De Wezenlaan was aanvankelijk een zandweg richting Hatert. Tussen 1939 en 1941 is een stenen verharding aangelegd.

De Nijmeegse Weeshuizen

Op 11 mei 1554 liet de Nijmeegse Stijn Buys een testament opmaken waardoor het leven van een aantal Nijmeegse kinderen een aanzienlijk gunstiger wending kreeg. Haar nalatenschap was bestemd voor het stichten en in standhouden van een weeshuis voor meisjes en jongens in Nijmegen. Dit initiatief tot het oprichten van een weeshuis (het Burger-Kinderen-Weeshuis) sloot aan bij een maatschappelijke verandering in denken, door de kerk aangestuurd, waarbij armoede niet langer gezien werd als een onvermijdelijk lot (een middeleeuwse gedachte) maar als een situatie waarvoor de christelijke mens zorg moest dragen.

BUYS, Stijn (gestorven Nijmegen 1558), stichteres van het eerste Nijmeegse weeshuis. Zij trouwde met Gerrit Buys (gestorven 1543). Dit huwelijk bleef waarschijnlijk kinderloos.

Over het leven van Stijn Buys is niet meer bekend dan het feit dat haar echtgenoot op 30 mei 1543 tijdens een spelletje kaart in herberg De Boet werd doodgestoken en dat zij drie jaar later een huurwoning betrok boven de Meipoort aan de Lage Markt. Haar naam is overgeleverd dankzij het testament dat zij op 11 maart 1554 liet opmaken. Hierin bepaalde zij onder andere dat een deel van haar nalatenschap gebruikt moest worden voor de aankoop van een erf en huis binnen de stad Nijmegen, ter huisvesting van de weeskinderen van de stad. Na haar dood kochten de executeurs inderdaad een huis in de Broerstraat, bestemd voor zes 'knechtken's' en zes 'meiskens'. Daarmee was de basis gelegd voor het Nijmeegse weeshuis, dat tot 1953 heeft bestaan. De naam van Stijn Buys leeft voort in een naar haar genoemde straat en in de zogenaamde 'Stijn Buys Pluim', een prijs van 450 euro voor vrijwilligers die werken met jongeren.

Toen Stijn Buys in 1557 overleed, bleek haar nalatenschap niet groot genoeg om een huis te kopen en dat in te richten als weeshuis. Met steun van de stedelijke overheid en daadkrachtige stadsgenoten kon dit toch tot stand komen. De grote broederschappen van de stad gaven jaarlijks subsidie voor het onderhoud van de weeskinderen. Ook werd er drie maal per jaar een collecte gehouden en gaf men in natura. Steeds vaker werd het weeshuis genoemd in testamenten

waardoor het in bezit kwam van landerijen en erfpachten en zo renten en pachten kon innen. Een extra bron van inkomen.

1 mei 1860 - 300 jarig bestaan.

In 1636 werd Nijmegen door een gruwelijke pestepidemie getroffen. Veel nieuwe ouderloze kinderen zwierven door de stad. Vaak kinderen van ouders die geen burgerrecht hadden of kinderen van garnizoen soldaten en

vreemdelingen. Bij raadsbesluit van 1638 werd het voormalig Hessenbergse klooster aangewezen als het Arme-Kinderenhuis. Anders dan in het Burger-Kinderen-Weeshuis was in dit kinderklooster geen ruimte voor opleiding.

Roerige tijden gingen aan de weeshuizen niet voorbij. Ten tijde van Napoleon ontstond de scheiding tussen Kerk en Staat en verviel de staatsgodsdienst. Voor de weeshuizen betekende dat uiteindelijk dat er in 1817 een fusie plaatsvond waardoor er één bedrijfskapitaal ontstond en één bestuur werd ingesteld; voor de helft met een katholieke en voor de helft met een protestantse achtergrond. Ook de namen van beide weeshuizen werden veranderd in het Protestantsch-Kinderen-Weeshuis (het voormalige Burger-Kinderen-Weeshuis) en het Rooms-Katholiek-Weeshuis (voorheen het Arme-Kinderenhuys).

Aan de Kroonstraat, die tot kort na de Tweede Wereldoorlog nog 'Doddendaal' heette, ligt het vroegere weeshuis met een lange en roerige geschiedenis. Het staat op de Hessenberg, één van de zeven heuvels van de stad. Nabij een middeleeuws begijnhuis – een soort klooster – werd rond 1420 een kloosterkerk opgetrokken. In 1638 overleed de laatste non van het klooster en werd er een weeshuis in gevestigd. Hetzelfde jaar werden klooster en kerk met elkaar verbonden. Het weeshuis, voornamelijk bedoeld voor kinderen van

Weeshuispoort 1955

'soldatenvrouwen', droeg de naam 'Arme Kinderen Weeshuis' en vormde de tegenhanger van het Burger Kinderen Weeshuis in de Begijnenstraat, waar kinderen van Nijmegenaren met burgerrechten zaten. In het begin van de 19de eeuw werd het Arme Kinderen Weeshuis katholiek.

Het Rooms-Katholiek-Weeshuis op de Hessenberg is op 22 februari 1944 grotendeels gebombardeerd.

Sinds 1900 werden steeds minder kinderen in weeshuizen geplaatst. De Nederlandse samenleving veranderde sterk. Maatschappelijke zorgsectoren zoals kinderbescherming en jeugdzorg droegen ertoe bij dat de traditionele zorg- en voogdijs taken van de weeshuizen minder belangrijk werden. De conclusie dat traditionele instellingen van weldadigheid geen centrale rol meer speelden in het verlenen van bijstand aan hulpbehoevenden maakte dat er werd gezocht naar een nieuwe, eigentijdse bestemming van het oude vermogen. In augustus 1922 werd er een tweede badhuis aan het Maasplein geopend, waarvoor met de regenten van de beide weeshuizen een overeenkomst was afgesloten voor het baden van 25 kinderen per week tegen een vergoeding van 200 gulden per jaar. Beide badhuizen werden door Woningvereniging Nijmegen beheerd. In 1953/1954 werden beide weeshuizen gesloten en de oorspronkelijke taak werd omgezet in een nieuwe en breed geformuleerde doelstelling: hulpverlening aan jongeren in nood en aan jongeren in achterstandsituaties, waarbij -waar nodig en mogelijk- de bestaande landelijke en gemeentelijke sociale voorzieningen konden worden aangevuld. In juli 1979 werd daartoe bij notariële akte de stichting 'De Beide Weeshuizen' opgericht.

Militaire kaart 1766 - Hazenkamp

Als links De Goffert boerdij staat is de lange weg de huidige Groenestraat met de afbuiging naar rechts naar de Graafseweg. Daarnaast dan de Wezenlaan. De kruizing rechts is dan de St. Annastraat.

Bron: *Noviomagus.nl*

De Goffert

Mookerheide

Mookerheide

In de Collectie kaarten en tekeningen van het Rijksarchief in Noord-Brabant vond ik een 'Kaart van de Mookerheide bij Nijmegen, iets ten zuiden van de lijn Goffert-St. Anna. Met gegevens over een militaire oefening. Met legenda (A-M), 1766'.

Caart van de Exercitie de welke is geschied op de Mookerheide voor Zijn Doort: Hoogheid den Heere Prince van Orance en Nassau: Door l:W de Famars Lt Gener: van de Cavallerie, en Command: der troupes van Nijmegen / Nijmegen den 16 Augusti 1766. F: Coolen Junior

Bron: <https://www.archieven.nl>

De kaart geeft een fraai beeld van een deel van de huidige wijk Hazenkamp in 1766. Bij een poging om de plaats te bepalen van 'M. t perk voor de tenten Van Zyn Hoogh. en t canon' kom ik uit bij een locatie op de hoek van de Koedoestraat en de Vossenlaan. Is mijn inschatting juist en stonden de tenten van 18-jarige prins Willem V op de Mookerheide achter het winkelcentrum Steenbokstraat?

Bewoners even nummers

- 2 1927 H.C.C. Janssen.
Bouwde zijn woonhuis en smederij aan de St. Annastraat 236 en ingang hoek Groenestraat Nijmegen.
1948 H.J. van Eldik, chauffeur,
1955 & W. Groot Wassink, kapper & S.A. Troostheide.
1963 & W.G.A. Elbers, chauffeur & M.A.J.C. van Hout, röntgenlaborante.
- 4 1948 J. Kedde, loodgieter & J.L.M. van Oijen, reserve PTT.
1951 J.L. Mouton, remmer Nederlandse Spoorwegen.
1944 Johannes (Jan) Petrus Mouton, geboren Nijmegen 13 oktober 1925, omgekomen tijdens het bombardement op Nijmegen, 22 februari 1944, begraven op het kerkhof Groenestraat.

Bron: Bart Janssen, De pijn die blijft.

Mevrouw de Jong van Lier – Mouton woonde met haar ouders en haar broer Jan aan de Wezenlaan 4. Haar oudste broer Luc Mouton zat onder de naam Peter Maas ondergedoken, eerst in het dorpje Leur en later in Bergharen. Alleen zij wist waar hij zat en als het even kon, fietste ze naar hem toe. Haar broer Jan werkte bij Tapa in de Molenstraat, en toen tijdens de lunchpauze op 22 februari het luchtalarm klonk, is hij bij familie Hendriks, die een fietsenzaak in de Houtstraat 45 had, naar binnen gegaan om het einde van het alarm af te wachten. Toen dat werd gegeven en hij, na de familie Hendriks gedag te hebben gezegd, de zaak weer wilde verlaten, vielen de bommen.

Jan had twee goede vrienden, Gerard Straten en Willy Roufs, een weesjongen die bij zijn oma in de Guido Gezellenstraat woonde. Een groot deel van het jaar trok Jan er met zijn vrienden op uit om te gaan kanoën. Hij was heel sportief en zijn lievelingssporten waren zwemmen en kanoën. Met de kano ging hij ook regelmatig groente halen bij boeren die aan het water woonden.

Het verslag van Joke: De 22ste februari zat ik rond half twee bij Bodestaff, mijn pianoleraar, die in de Johannes Vijghstraat woonde. We hoorden het luchtalarm en even later de vliegtuigen die overvlogen. Ik speelde gewoon door totdat ik ineens een verschrikkelijke herrie hoorde. We schrokken en Bodestaff zei dat er bommen gevallen waren, zo te horen wel er dicht in de buurt. Hij vond dat ik maar beter naar huis kon gaan. Zo vlug ik kon ben ik door de Indische buurt naar de St. Annastraat gegaan en pas op de spoorbrug keek ik achterom. Het leek wel of ze de kapokfabriek hadden opgeblazen. Ik zag allemaal vlokken en zwarte rook boven de stad. Thuis vertelde ik mijn moeder wat ik gezien had, en even later kwam iemand ons vertellen dat er in de binnenstad bommen waren gevallen.

Ik ben toen naar de stad teruggegaan, maar in de buurt van de Koningstraat werd ik tegengehouden. Wel heb ik gezien dat daar de stoep en de straat in brand stond en dat was heel vreemd. Het vuur verspreide zich steeds over het trottoir en over de straat. Als het aan de ene kant doofde, vlamde het iets verder weer op. Iemand zei me dat het fosfor was en dat ik moest maken dat ik weg kwam. Toen ben ik maar weer naar huis gegaan.

Mijn moeder maakte zich eerst nog niet bezorgd om Jan. Zij besepte eigenlijk niet wat er was gebeurd. Jan was sterk, sportief en sociaal en als er in de stad iets gebeurd was waar hulp nodig was, dan zou hij daar zeker de handen uit de mouwen steken. Maar toen Jan niet voor het avondeten naar huis kwam, begon ze zich toch wel een beetje ongerust te maken, mede door de verschrikkelijke verhalen die ze van deze en gene hoorde. Mijn vader was ook nog niet thuis. Hij was conducteur bij de spoorwegen en mijn moeder wist altijd precies wanneer zijn dienst erop zat, maar die dag wachtte ze tevergeefs. Rond middernacht ging de voordeur open en mijn moeder verwachtte Jan te zien. Toen ze door het bovenlicht de spoorpet van mijn vader zag, voelde ze ineens dat Jan misschien wel iets ernstig was overkomen. Mijn vader vertelde dat de trein niet had kunnen binnenrijden omdat het station verwoest was, dat de hele binnenstad in puin lag en dat er heel veel slachtoffers waren. Vanaf dat moment sloegen de angst en onzekerheid in volle hevigheid toe. We bleven de hele nacht op en de volgende dag zijn we met mijn tante uit Den Haag overal gaan zoeken, ook in de ziekenhuizen, waar ontzettend veel gewonden lagen. Dagenlang hebben we gezocht en na een week hebben we zelfs nog tussen de kisten in het massagraf aan de Graafseweg gezocht. Daar lagen alle doden die niet geïdentificeerd waren. Dat was heel eng, die beelden vergeet ik nooit meer.

Familie Hendriks

De hele stad was ontwricht. Er was geen telefoon en vrijwel iedereen uit de binnenstad die huis en haard verloren had, was ondergebracht op een ander onbekend adres. Bij ons kwam het gezin Albers van de parfumeriewinkel uit de Houtstraat inwonen. Zij trokken in bij hun nichtje die op de bovenverdieping woonde. Zij waren ook vrijwel al hun bezittingen kwijtgeraakt. Het lukte ons die eerste dagen niet te achterhalen wat er met de familie Hendriks was gebeurd. We

wisten dat het pand verwoest was, maar we hoorden pas een week later dat iedereen nog in leven was. Het zal rond diezelfde tijd zijn geweest dat we hoorden dat Jan daar tussen de middag gegeten had. Het tergende afwachten tijdens die dagen vergeet ik nooit meer. Op de Wezenlaan nummer 135, hoek Hubertusstraat, woonde de familie Liefink. We hoorden dat de vader van dat gezin, die bij modemagazijn Haspels werkte, met achttien meisjes van het atelier was omgekomen. Van die mensen is vrijwel niets meer teruggevonden.

Jan gevonden

In de eerste week van maart werd tussen de puinhopen van fietsenwinkel Hendriks in de Bloemerstraat een totaal verbrand lichaam gevonden. Het was volledig onherkenbaar, maar de aanwezigheid van een pasvinderssluiting die aan een riem had gezeten, deed het ergste vrezen. Jan had een riem met pasvinderssluiting. Mijn vader moest komen en toen men hem de ketting liet zien die aan de sluiting vastzat, wist mijn vader al dat aan de andere kant een bosje sleutels zou zitten. Het waren de sleutels van Jan.

We hadden heel veel steun van de familie Albers; de meisjes Albers zijn met mij meegegaan om het vreselijke nieuws aan mijn broer in Bergharen te vertellen. Hij was ontroostbaar, want hij besepte dat hij zijn schuilplaats niet kon verlaten, dat hij ons niet kon troosten en steunen en dat hij zelfs de begrafenis niet zou kunnen bijwonen. Op 10 maart hebben we Jan in een kinderkistje begraven op het kerkhof aan de Groenestraat. Ik herinner me nog dat er veel familie overkwam, waaronder mensen die ik nog nooit had gezien, en iedereen gaf mijn moeder geld om de heilige missen te laten lezen.

De vriendenkring van Jan kreeg nog veel meer te verwerken. Tijdens de bevrijding van Nijmegen kwam Willy Roufs door een granaat om het leven, en een paar maanden daarvoor was Gerard Staten, die aan vallende ziekte leed, in de Waal verdrongen. Binnen ongeveer een jaar overleden ze alle drie. Hoe vreemd kan het leven toch lopen en hoe wreed kan oorlog zijn. Het is alleen zo jammer dat we er niets uit leren.

Het verslag van Jan Hendriks

Jan Hendriks zat intern op de HBS van het Bisschoppelijk College in Weert. Hij was bevriend met Jan Mouton. Het internaat was gesloten vanwege carnaval en zij hadden elkaar in Nijmegen weer ontmoet. Het gezin Hendriks woonde boven de rijwielzaak in de Houtstraat nummer 45. Vader Hendriks had samen met zijn broers winkels in Nijmegen, Oss, Arnhem, Den Bosch en Waalwijk. In de Houtstraat hadden de Gebr. Hendriks twee zaken naast elkaar. De elektrowinkel was op de hoek van de Bloemerstraat gevestigd.

Op 22 februari moest Jan Hendriks terug naar Weert en Jan Mouton zou hem tijdens de lunchpauze naar het station brengen. Voor mijn vertrek zat ik nog even gezellig met mijn moeder, mijn jongste zus en Gerard Veugelers die met mijn oudste zus verloofd was en Jan in de woonkamer een kopje koffie te drinken. Mijn vader was 's morgens naar de zaak in Oss gegaan en mijn oudste zus en mijn broer waren ook niet thuis. Net toen het tijd was om naar het station te gaan, klonk het luchtalarm. Noodgedwongen bleven we wachten en toen het sein veilig klonk, maakten we opnieuw aanstalten om te gaan. Ineens klonk weer het alarm en tegelijk vielen met een enorm geweld de bommen. Alle ruiten sprongen stuk en het werd zo donker dat je geen hand voor ogen kon zien. We vluchtten allemaal naar de overloop, dat was de veiligste plaats in huis. Ik zei dat we daar moesten blijven tot het rustiger werd, maar Jan en Gerard renden naar beneden. Ik wist dat Jan op zijn werk de zorg voor de beveiliging had en ik vermoed dat hij daar zo vlug mogelijk naartoe wilde. Mijn moeder riep nog na dat ze moesten wachten, maar ze waren al weg.

Jan Mouton levenloos gevonden

Na de herrie van het bombardement viel er een onwezenlijke stilte. We waagden ons de trap af en tot onze grote schrik lag Jan in de winkel op de grond. Hij bloede uit zijn mond. Mijn moeder greep hem bij de schouders en riep enkele keren: Jan, Jan, een reactie bleef uit. Hij leefde niet meer. Wij vermoedden dat zijn longen waren gesprongen, want verder mankeerde hij zo te zien niets.

Buiten zagen we een man van de luchtbescherming, die ons adviseerde zo snel mogelijk te vertrekken. Ik vertelde hem dat Jan dood in de winkel lag en hij beloofde ons dat er voor hem zou worden gezorgd. Ik ben nog naar boven gerend om een paar jassen en mijn koffer te pakken. Ik kon toen nog niet voorzien dat ons huis en het lichaam van Jan enkele uren later een prooi van de vlammen zou worden. De zorg voor de duizenden gewonden had natuurlijk prioriteit. We kwamen over de puinhopen van de brandende Bloemerstraat en Oude Varkensmarkt in de Pauwelstraat. Ik herinner me dat daar aan de rechterkant nog mensen uit de ramen hingen om te zien wat zich op straat afspeelde. Deze huizen zijn, net als ons huis, enkele uren later afgebrand, omdat er geen bluswater was.

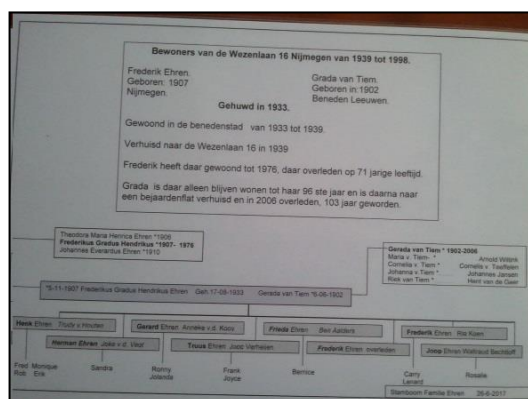
Na het bombardement

Na het bombardement hebben we bij familie in Oss onderdak gevonden. Daarna ben ik, voordat ik weer naar Weert vertrok, nog even naar Nijmegen gegaan, in de eerste plaats om de ouders van Jan en zijn familie te condoleren. Gelukkig ging het gesprek niet over de omstandigheden waaronder Jan was omgekomen; ik ging er dus maar vanuit dat ze al op de hoogte waren. Bij mijn bezoek aan de stad zag ik ook dat van ons huis nog slechts één muur overeind stond. Ik heb het er lang moeilijk mee gehad dat ik de ouders van Jan de juiste toedracht nooit heb verteld. Ik kon de moed niet opbrengen hen te vertellen dat Jan verbrand was en onder het puin bedolven lag. Het zou hun leed vermoedelijk nog groter hebben gemaakt.

- 4 1959 W.B.B. van Lier de Jong, vertegenwoordiger.
1963 C.W.L. Schellekens, verpleegster & F.J. Hüsken, adjudant gemeente politie.
- 6 1948 P. Poelen & A. Roelofsma,
1951 & T. Klop, machinist Nederlandse Spoorwegen,
1959 & H.J. Poelen, monteur.
- 8 1948 D.J. Dekker, behanger-stoffeerder & W. van den Dobbelssteen, opperman G.W.
1951 P. Bemer, onderwijzer.
1955 J.H.A. Bambelt.
- 10 1955 Fr.A.H.A.W. Peters & A.H. Hannessen.
1963 A.L. de Winter, fabrieksarbeider.
- 12` 1948 H. van den Bemt & J.G. Kroot.
1963 W.J. Lamers, fabrieksarbeider.
- 14 1955 P.A. Thijssen, weg- en waterbouwkundige,
1963 & H.C.T.J. Thijssen, timmerman.
- 16 1939 Frederik G.H. Ehren gehuwd met Grada van Tiem.

Kinderen: Henk Ehren, Herman Ehren, Gerard Ehren, Truus Ehren, Frieda Ehren, Fredrik Ehrent en Joop Ehren.

2017 Van Truus Verheijen-Ehren - Middelaar.

Ik ben het verhaal aan het lezen van de Wezenlaan. Ik heb zelf vanaf voorjaar 1939 tot 1965 in de Wezenlaan gewoont op nr. 16. Mijn vader is F.G.H. Ehren, en op het adres nr. 16 lees ik de naam van mijn oudste broer. Wij waren thuis met zeven kinderen. Mijn moeder heeft er 60 jaar gewoond tot en met haar 96ste jaar. De Lagereschool aan de Dobbelsmannweg met de nonnen van Johanna de Lestonac. De nonnen waren niet alleen streng maar ook krengen.

Met Henk en Truus heb ik vele verhalen van vroeger aangehaald.
Broer Henk M. Ehren, scheepswerktuigkundige - Bemmelen.

Henk: *De Wezenlaan lag toen nog te midden van korenvelden. Na het maaien gingen wij de achtergebleven korenaren verzamelen. Thuis gekomen het graan uitslaan en daarmee naar de Looimolen aan de Graafseweg waar het werd gemalen en dan naar de bakker die er brood van maakte en de familie had weer lekker vers brood.*

- De lagere school gevolgd aan de Antoniuschool aan de Verlengde Groenestraat (het latere Doornroosje) en daarna naar de ambachtschool en technische opleiding in Vlissingen.
- Ook het Corso theater aan de Groenestraat werd vaak bezocht evenals voor een kwartje naar het Kolping huis. Bij de Corso was het sport om twee kaartjes te kopen en portier Stan zo te blokkeren dat twee andere vriendjes stiekum naar binnen konden glippen.
- Wij waren met zeven kinderen en De Goffert was een heerlijk speelterrein, achter ons huis was toen nog niets gebouwd en het zwembad kwam pas later.
- Ik heb zeven jaar gevaren als scheepswerktuigkundige. Daarna weer aan wal als hoofd technische dienst in het protestante Wilhemina Ziekenhuis en na de fusie in het voormalige Canisius Ziekenhuis. Ik heb een geweldige tijd mee mogen maken.

- Na mijn VUT heb ik nog als vrijwilliger meegewerkt na de Tsunami in Indonesie en mensen daar geholpen met herstel van waterleidingen en provisorische buitenkeukens.

- 18 1948 N.J. Dix, bakker.
1955 J.C. Remmers, bakker / magazijnbediende.
- 20 1948 J.W. Bronsdijk, gereedschapsdraaier / werkmeester.
- 22 1948 L.F. Mouton, mechanicien & J. Straten, metselaar & J.C. Straten, herenkapper.
1963 J.H. Rodermond, productie assistent.
- 24 1948 J.G. Otte, monteur / Nederlandse Spoorwegen,
1951 & C.H. Otte.
1963 J.C. Dirven, instructeur.
- 26 1948 H.A. Martens, koster van de Groenestraatkerk,
1959 & A.P.H. Martens, kantoorbediende,
1963 & A.J.M. Martens, verkoopster & J.A.G. Martens, verkoopster.
- 28 1948 B. Benda, kleermaker.
1955 P. Jansen, winkelchef.
1959 A.G. McKell, automonteur.
- 30 1948 P.W. Eijkman, commissies Bouw- en Woningtoezicht.
1955 W.P.M. van de Poel,.
- 32 1948 G.W. Verweij, vertegenwoordiger eieren exporthandel / ambtenaar sociale verzekeringen.
- 34 1948 W. van Dijk, machinist Nederlandse Spoorwegen,
1955 & J. van Dijk, musicus & A.J.H. van der Wal, hulp in de huishouding.
- 36 1959 H. Cornello, machinist Nederlandse Spoorwegen & J.S. Cornello, lokettiste.
- 38 1948 A.F. Wijgers, drukker / typograaf / dirigent R.K. Harmonie St. Tarcisius Brakkestein & H.G. Korderijnk & G. van Woerkom.
Anno 2015 is de harmonie nog steeds actief.
Zie hun website: www.harmonietarcisius.nl.
1955 & A.H. Wijgers, letterzetter.
- 40 1959 H.J.P. Dorgelo, vertegenwoordiger,
1963 & R. Dorgelo, papiergroothandel.
later verhuisd naar Waterdorp - Beuningen.
- 42 1948 P.J. Sterrenberg & A.M. Tabak, fabriekarbeidster,
1959 & J.J. Sterrenberg, kantoorbediende.
- 44 1948 A.H. Jansen, schoenmaker & G.M. Claassen & M.W. Claassen.
- 46 1948 A. Willemsen, chef werkverdeling SMIT transformatoren fabriek, penningmeester vakbond,
1959 & H.W. Willemsen, laborante.
Zie info Groenestraat over SMIT Transformatoren.
- 48 1948 G. Schreuder, hoofdconductor Nederlandse Spoorwegen & F. Bakker,
1959 & J. Schreuder, steno-typiste / secretaresse.
- 50 1948 G. Dam, instructeur SMIT transformatorenfabriek.
Zie Groenestraat over SMIT Transformatoren.
1959 P.J.N. van Gerwen, chef lakspuiterij.
- 52 1948 B.W. Boerboom, verwarmings monteur.
1959 C.L.W. Oosthout de Vree, administratief ambtenaar & J.C.K. Oosthout de Vree,
kantoorbediende.
1963 H.G. Hendricks, medewerker PTT.
- 54 1959 A. Bartels, magazijnbediende,
1963 & E.H.Th. Bartels, verkoopster.

- 56 1948 H. de Boer, machiniste Nederlandse Spoorwegen,
1951 & L. de Boer,
1959 & B. de Boer & J.E. Duits & E. de Boer, naaister & H.H.Plönes, automonteur.
- 58 1948 H. Bootsma, timmerman / uitvoerder.
- 60 1949 F. van Ochten & A.P. Thomassen.
1959 D.A. Rompelaar, technisch ambtenaar.
- 62 1948 C.J. Couwenberg, schoenfabrieksarbeider & A.J.A. Kappen,
1951 & M.C. Couwenberg,
1955 & J.A. Couwenberg,
1959 & W.J. Couwenberg, kok & F.W. Ritzer, elektriciën.
- 64 1948 W. Jansen, tekenaar.
1959 J.J. Chattelin.
- 66 1948 J.Th. van der Weide, sergeant infanterie / adjudant O.O. infanterie/ toezichthouder,
1959 & G.J.M. Vermeulen.
- 68 1948 Kl. Van der Wall, ondermachinist Nederlandse Spoorwegen.
1963 J.L.M. Luijten, automonteur.
- 70 1948 J. Hoving, machinist Nederlandsde Spoorwegen,
1959 & H. Hoving, bankwerker / instrumentmaker.

Dochter Tanja Hover.
Reactie van Tanja Hover naar aanleiding van de reünie 8 november 2014 van de NSV Nijmeegse Schoolvereniging.

Wij woonden op nummer 70, schuin tegenover de St. Hubertusstraat. Als kinderen hadden wij toen veel contact met de familie Kalf, zij hadden 3 kinderen, Marion, Janine en Jeroen, ze

woonden volgens mij op nummer 52, ik kan me alleen niet meer herinneren of zij nou ook op de NSV zaten, niet bij mij in de klas in ieder geval.

Leuke herinneringen voor mij zijn wel dat mijn oma tegenover NSV docent Fred Thannhauser woonde en dat wij hem wel eens zagen als we daar op bezoek waren, vonden we heel spannend. Leuk vond ik ook dat de dochter van Fons Bouwman ook de naam Tanja kreeg, ik zat toen denk ik in groep 7 en vond dat heel speciaal, want ik kende geen andere meisjes die zo heetten.

Fred Thannhauser 1974 & 2014

Fons Bouwman 1967 & 2014

Grappig is dat Fons toen wij volwassen waren bij mijn broertje in het tennisteam zat, zo bleef je altijd aan de school verbonden. Grappig is ook dat mijn schoonzusje nu samenwerkt met Monique van de Berg, zus van Desiree die weer bij mij in de klas zat. Vorig jaar stond bij ons ineens Timo Giling op de stoep (in Zaandam), die bij mij in de klas heeft gezeten. Ik herkende hem niet, maar volgens hem zag ik er nog hetzelfde uit als vroeger.....was erg leuk om hem te spreken. Nou, zo komen er steeds meer herinneringen terug. Het zal me benieuwen wie er allemaal verschijnen, lijkt me erg leuk. Ik zal Frank vragen contact met je op te nemen.

- 72 1948 W.Th. Jansen, monteur & J.G. Someren & G.M. Vermaten,
1951 & P.W. Jansen, magazijnbediende.
1963 A.J.G. van Someren, stationsassistente.
- 74 1948 R.M. van den Berg, sociaal werkster.
- 76 1951 G.A. van Thiel, voorman / werkmeester.
- 78 1948 M.J. Verweij & M.L. Verweij, magazijnmeester schoenenfabriek,
1963 P. Verweij, tuinman gemeente plantsoen.
- 80 1948 Chr.C.M. Lodenstijn, kantoorbediende & G.H.Lodenstijn & M.J.J. Lodenstijn, verpleegster,
1959 J.F.B. Lodenstijn, behanger.
1963 J.H. Jansen, filiaalhouder.
- 82 1959 J.A. Boekhoorn, hoofdboekhouder bank
& Jan Boekhoorn, schilder & docent NSV-3 MULO Nijmeegse Schoolvereniging.

Jan Boekhoorn

NSV-4 MULO

Destijds: Wezenlaan 82.

Nu: Weezenhof 37^e straat

Collega & vriend van Joop Demon, NSV-4 MULO oud leerling en docent/tekenleraar.

Kunstschilder met expositieruimte in Woondrome Wijchen. Naast deze vijf scholen met in totaal 44 lessen ben ik ook nog gebeld door de dhr Derks. Hij was de oprichter van de Vrije Akademie (nu de Lindenberg) en belde mij op met de vraag of ik ook les op de vrije Akademie wilde. Na eerst

uitvoerig zijn excuses te hebben aangeboden besloot ik er zand over te gooien en de aangeboden 4 lessen te accepteren. Het kan raar lopen in het leven.

Bij mijn verhaal ben ik vergeten, dat ik getrouwd ben met Ans Lankhorst dochter van de directeur van de voormalige rijwielfabriek GRUNO en ADEK gevestigd aan de Graafseweg en onze zoon is 48 jaar en onze dochter 44. Ans Lankhorst is dezelfde vrouw die Jan Bergakker in zijn stukje " hij had een mooie auto en een mooie vriendin" noemde.

Lees het verhaal over GRUNO hieronder.

Aan: Jan Bergakker

Jammer, dat ik jou werk misschien niet zo heb gewaardeerd, maar wat mij wel is gelukt is goed leren kijken wat blijkt uit de opmerking "hij had een mooie auto en vriendin". Geweldig deze opmerking. Jan en deze mooie vriendin, daar ben ik op 10 april 1963 mee getrouwd en wij vieren volgend jaar ons 50 jarig trouwen. Een mooie auto heb ik ook nog steeds. Hopelijk zie ik je op de reünie.

Jan Bergakker & Jan Boekhoorn & John Pollaert.

Aan: Loes

Nooit kunnen beseffen, dat het verhaal van mij over klasgenoot Jan Cremer misschien invloed kon hebben op je ouders over het volgen van een kunstopleiding. Gelukkig heb ik op Google ontdekt, dat je hele mooie schilderijen maakt op porselein. Chapeau Loes fijn, dat je creatief bezig bent. Kun je nog onze laatste onverwachte ontmoeting herinneren in een broodjes winkel in Nijmegen in de Ziekerstraat. Hopelijk ontmoette we elkaar op 8 november.

Jan heeft een leuk verhaal over zijn leven geschreven. Lees zijn verhaal hierna.

Jan Boekhoorn - Leerling en leraar op de NSV.

Augustus 2014 - Bewerkt door René Martens

Enkele weken geleden werd ik opgebeld door René Martens. Hij vroeg of de naam René Martens mij ergens aan deed denken. Helaas moest ik hem het antwoord schuldig blijven. Hij vertelde, dat hij een oud leerling was geweest op de N.S.V. aan de Driehuizerweg en bezig was om een reünie te houden voor leerlingen uit de periode 1955 tot 1975. Of ik daar ook belangstelling voor zou hebben. Deze vraag was niet moeilijk te beantwoorden aangezien de N.S.V. de school was waar ik voor het eerst voor de klas mocht staan en ook de school waar ik mij altijd zowel als leerling en leraar geweldig thuis heb gevoeld.

René vroeg of hij s'middags bij mij in de INEXartgallery langs kon komen om even bij te praten. Na dit telefoongesprek begonnen bij mij al direct enkele namen uit deze begintijd voor mij te flitsen. Hanneke v Wieringen, Sylvia v de Scheer, Fred Saedt, Mario (Eut?) Vermeulen, Tiny Sewalt, Loes Swijtink, Margreet en Jan Duifhuizen, Riet en Jan Bos, Robby Papendorp, Bep Castelijm, Ineke Hermsen, Eltje Zuiderwijk, Hans van Diest, Roland Delcliseur, Paul en Harm Stumpel en uit de eerste les een meisje met de achternaam Nauta en een jongen John. Ik gaf s'middags het lijstje aan René en hij was verbaasd over deze namen aangezien hij de meeste ook herkende. Na afloop vroeg René mij of ik een verhaal wilde schrijven hoe het met mij was gegaan in die periode en daarna. Ik heb wel gezegd als ik ga schrijven dan ben ik niet meer stoppen. Was geen probleem.

Mijn verhaal

Mijn lagere schooltijd bracht ik door op de Nutsschool toen nog aan het Hertogplein, waar naderhand de bekende zaak Osnabrugge jaren heeft gezeten. Over het algemeen was ik een drukke leerling die moeilijk mijn mond kon houden. Bij het vak zingen in de gymzaal moesten de meisjes altijd links bij elkaar staan en de jongens rechts. Op een gegeven moment vroegen de meisjes of ik tussen hun in wilde staan en dan kijken of de dhr Derks (was ook het hoofd van de school) het zou opvallen. Meisjes vond ik altijd al geweldig dus dit liet ik mij geen twee keer zeggen. Dat was niet echt slim aangezien ik toen al een zware stem had. De dhr. Derks keek verbaasd rond en ontdekte mij al vrij snel en als straf heb ik tijdens de zangles het hele jaar op de gang moeten vertoeven.

Op een gegeven moment werd ik in een individuele klas (6) geplaatst waar leerlingen zowel van de eerste klas als laatste klas op hun eigen tempo les kregen. Dit werd mijn beste jaar. Na dit laatste schooljaar in 1951 waar het hoofd bepaalde waar je verder mocht gaan studeren besloot de dhr. Derks, dat er eigenlijk geen geschikte vervolg opleiding na de lagere school voor mij was weg gelegd. Dat betekende in die tijd de ambachtschool.

Gelukkig was mijn moeder een zeer intelligente vrouw die in haar tijd op de HBS de derde klas zelfs mocht overslaan, maar toen van haar vader geld moest gaan verdienen. Zij keek niet neer op de ambachtschool, maar was het zeker niet met deze beslissing eens. Zij maakte een afspraak met de dhr. Betlem directeur van de Nijmeegse Schoolvereniging op de Driehuizerweg om te informeren of er een mogelijkheid was dat haar zoon de MULO mocht gaan volgen. Na een succesvol onderhoud werd ik ondanks het advies van de dhr. Derks toch aangenomen en behaalde in 1955 met goed gevolg MULO-A.

Een wijze les.

Nadat ik geslaagd was werd ik door de dhr. Betlem uitgenodigd om s'avonds bij hem langs te komen. Normaal was dat niet de gewoonte dus ik was zeer benieuwd wat er aan de hand was. Joviaal met de broek hoog opgetrokken begroette hij mij en vertelde waarom ik deze uitnodiging kreeg. Hij wilde mij nog iets mee geven op de weg naar volwassenheid. Daarop liet hij mij de brief met het destijds door de dhr. Derks afgeven advies lezen.

Jan is een lastige onrustige leerling met grote concentratie problemen. Kijk zei Cees (zoals hij door de leerlingen werd genoemd) ga nooit uit wat een ander over iemand schrijft of zegt maar oordeel misschien pas over die betreffende persoon als je die zelf hebt gesproken. Deze wijze les heb ik zoveel mogelijk proberen toe te passen.

Na de MULO heb ik nog een jaar op een reclame bureau gewerkt. In 1956 werd ik aangenomen op de Kunst Akademie te Arnhem afdeling monumentale kunst. In 1961 met goed gevolg eindexamen gedaan. Toen wachtte mij de dienstplicht, wat betekende dat je twee jaar om de 14 dagen naar

huis mocht. Tijdens de diensttijd had ik gelukkig al veel succes met de verkoop van mijn schilderijen, maar na de diensttijd verdiende ik mijn geld o.a. in de bouw en s'avonds bij dagblad de Gelderlander te Nijmegen.

Op 13 oktober 1963 ging ik met mijn vriendin en nu huidige vrouw, die bij het Bio Revalidatie Centrum even buiten Arnhem werkte, zoals gewoonlijk stappen in Arnhem. Om 11.45 uur ging ik met de laatste trein weer naar Nijmegen en kwam om ongeveer 00.45 thuis. Mijn vader was altijd laat op en dronk voor het slapen gaan nog enkele borreltjes. Ik stapte de huiskamer binnen en mijn vader vroeg direct waar was je toch vanavond?. Verschillende cafe's gebeld, maar te vergeefs. Toen kwam hij met een op dat moment niet te geloven mededeling. De dhr. Betlem heeft vanavond gebeld en gevraagd of je morgen op de MULO om 08.00 uur tekenles wil geven vanwege ziekte van de tekenleraar de dhr. Meyling. Het eerste wat ik ging doen was de fles jenever controleren of deze misschien van een ander merk was, maar dat was niet het geval. Aangezien mijn vader geen last had van het nemen van enkele borreltjes en ook nog serieus was, moest ik het wel geloven.

Tekendocent op de NSV

Na niet of nauwelijks geslapen te hebben stapte ik om een uur of half zeven het bed uit om wat betere kleren uit te zoeken dan mijn normale outfit. Ik wist, dat de dhr. Betlem altijd al om half acht op school aanwezig was dus zorgde ik ruim voor deze tijd aanwezig te zijn om voorzichtig poolshoogte te gaan nemen. In de gang werd ik spontaan en joviaal door de dhr. Betlem begroet. Hij begon mij te vertellen, dat ik begon met klas 4a en dat deze baan in totaal uit 18 tekenlessen bestond. Het lokaal is naast het natuurkunde lokaal zoals je zeker nog zal herinneren.

Foto: Juf ??, Jan van der Kolk en Jan Boekhoorn

Stomverbaasd vertelde ik, dat ik nog nooit voor een klas had gestaan en les had gegeven. Natuurlijk is mij dat bekend was het antwoord van de dhr. Betlem, is even onwennig, maar ik

weet zeker, dat je daar geen moeite mee hebt. Jij doet het op jouw manier en is er iemand lastig stuur maar naar mij komt helemaal goed.

Vol onzekerheid stapte ik het lokaal binnen en wist echt niet hoe te beginnen. Tegen het schoolbord hing een voorbeeld van een verschrikkelijke goudvis (als deze nou nog knipoogde was het nog leuk) op een achtergrond van ruitjes. De leerlingen moesten via de ruitjes deze goudvis op papier overbrengen. Mijn eerste daad was om deze goudvis om zeep te brengen tot groot genoegen van de meeste leerlingen (gelukkig). Daarna gevraagd om iets te tekenen wat ze het beste konden. In die tijd waren de Beatles en Rolling Stones in opkomst en probeerde ik daar op in te spelen met b.v. een onderwerp als popgroep. Naderhand heb ik een geheel eenvoudig les programma ontwikkeld met als uitgangspunt, "de leerling die denkt, dat hij niet kan tekenen".

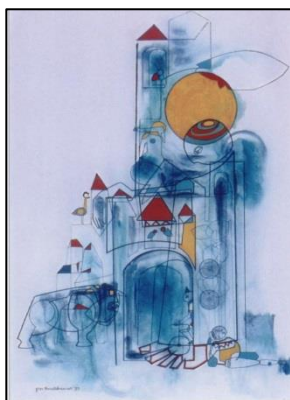
De talentvolle leerlingen konden via dit programma zich zelf verder ontwikkelen. Voor iedereen was er een mogelijkheid datgene er uit te halen wat wel haalbaar was. Ondertussen had de dhr. Betlem niet nagelaten om reclame voor mij te maken met gevolg, dat ik aan het begin van het schooljaar 1964/1965 in totaal 44 lessen verdeeld over vijf scholen gaf. 18 lessen op de N.S.V. te Nijmegen, 8 op de protestante Hazenkamp MULO in Nijmegen, 7 op de Katholieke Marieke van Nymwegen meisjes MULO te Nijmegen, 6 op de Christelijke MULO in Zetten en de overige 5 op de RK Dominicanessen MULO in Utrecht. De laatste school gaf ik op zaterdag les. De eerste les begon al om acht uur, wat betekende dat ik met mijn lelijke eend al om zes uur uit Nijmegen moest vertrekken.

Naast deze vijf scholen met in totaal 44 lessen ben ik ook nog gebeld door de dhr. Derks. Hij was de oprichter van de Vrije Akademie (nu de Lindenberg) en belde mij op met de vraag of ik ook les op de vrije Akademie wilde geven. Na eerst uitvoerig zijn excuses te hebben aangeboden besloot ik er zand over te gooien en de aangeboden 4 lessen te accepteren. Het kan raar lopen in het leven.

De school in Utrecht was een meisjesschool en de meeste meisjes waren leuk bij de hand en natuurlijk werd ik uitgeprobeerd hoe ik op sommige vragen zou reageren. Kan me nog als de dag van gisteren een vraag herinneren van een leuke blonde leerling die de vinger omhoog stak en mij heel duidelijk vroeg of ze naar het toilet mocht gaan omdat ze ongesteld was geworden. De klas gespannen kijkend hoe ik hier op zou reageren. Zonder nadenken sprak ik de woorden "God zij dank". Op de laatstgenoemde school werd ik aan het eind van de maand in het klooster, na eerst te hebben genoten van een driegangen diner, uit betaald door de moederoverste, die mij uit een oude antieke houten geldkist keurig afgepast in een bruine papieren zakje het maand salaris overhandigde.

Na 1968 zijn de N.S.V. en de Hazenkampse MULO samen gegaan met het Nijmeegs Lyceum. De nieuwe naam van deze fusie werd de Nijmeegse Scholen Gemeenschap Groenwoud beter bekend als de N.S.G. Het werken als kunstenaar heb ik volgehouden tot 1978 en ben in 1990 weer in een heel ander stijl opnieuw begonnen.

Gelukkig heb ik vele opdrachten mogen ontvangen en hangen er in vele huizen en gebouwen in Nederland en Duitsland werkstukken. In de periode 1978-1990 ben ik gevraagd om als hoofdtrainer (met veel succes) te gaan werken voor N.Z.C.21 Nijmegen en de Rijn in Wageningen. In deze zelfde periode ben ik ook nog werkzaam geweest als verslaggever voor de Gelderlander voor de zwemsport. In 2000 mocht ik na een

geweldige tijd te hebben mogen lesgeven met pensioen gaan. In hetzelfde jaar werd mij gevraagd om in het hele Woondrome te Wijchen kunst te gaan hangen aangepast bij meubelen, keukens enz. Op dit moment ben ik nog werkzaam in het zelfde pand maar nu onder de naam HOOMXXL en heb daar een mooie galerie 'INEXartgallery' met zowel beelden als schilderijen.

Langs deze weg wil ik alle leerlingen van de N.S.V. voor de fijne tijd die ik op deze school heb gehad bedanken en natuurlijk heb ik ook fouten gemaakt, hopelijk kunnen jullie mij die vergeven. Jan Boekhoorn.

Een bijzonder verhaal

Jan is alweer vele jaren gelukkig getrouwd met de dochter van directeur Lankhorst, eigenaar van de Gruno fietsen fabrieken. Hieronder zijn verhaal.

Gruno & Adek fietsenfabrieken

Bron: *Rijwiel.net* met tevens dank aan Ibo Boekhoorn.

Gruno, Adek, Winschoten, Arnhem, Uden, Nijmegen. Wie een beetje thuis is in de geschiedenis van oude Nederlandse fietsmerken zal deze begrippen wel met elkaar in verband brengen. Minder bekend is het merk Amstel, dat hier ook bij hoort. En wat had Stokvis ook al weer met deze merken te maken? Er zit een interessant en bewogen stuk Nederlandse fietsgeschiedenis achter.

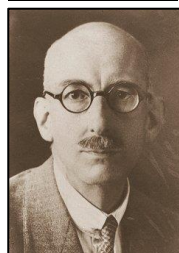
Gruno - Winschoten

De rijwielenfabriek Gruno werd op 23 juli 1897 in Winschoten als naamloze vennootschap opgericht. Het is opmerkelijk dat bij Gruno - anders dan bij de meeste fietsfabrieken uit deze vroege periode van de rijwielproductie in Nederland - blijkbaar geen fase van kleinschaligheid of louter handelen in rijwielen eraan vooraf ging. Ook was Gruno geen familiebedrijf zoals bijvoorbeeld Fongers of Burgers.

Gruno had al na één jaar circa 40 man in dienst - een behoorlijk aantal voor die tijd. Het begin was moeizaam, de hele rijwielbranche had op dat moment afzetproblemen. Maar de eerste directeurs - J.P. Riedel en D. Bos - wisten het bedrijf overeind te houden. Zoals de meeste rijwiefabrieken bouwde Gruno ook motorfietsen, het bedrijf droeg in het begin van de 20e eeuw dan ook een aantal jaren lang de naam "Rijwielen- en Motorenfabriek Gruno". Onder de leiding van S.R. van Eerde begon de grotere productie van rijwielen onder de merken Gruno en Dreadnought. Na diens uittreding in 1911 werd L.J. Feunekes directeur van de fabriek aan de Torenstraat. Feunekes zou 15 jaar directeur blijven.

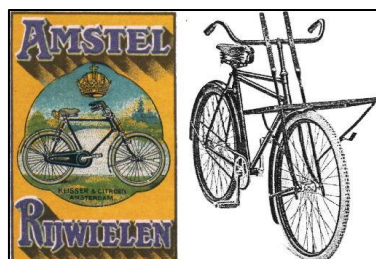
Adek, Arnhem

In het beeldmerk van Adek staan de woorden Adek Draisine Exempel Kaliber, maar in werkelijkheid sloeg de merknaam op de namen van de oprichters: Van Aken, Dop (in jonge jaren een bekend wielrenner) en Kuiper.

Adek-directeur J.Ph.H. Dop.

Adek werd eind 1913 opgericht en was gevestigd aan de Boekhorsterstraat in Arnhem. Ook voor Adek was het tijdstip van oprichting aan de vooravond van de 1e wereldoorlog niet gunstig. Desondanks

groeide het bedrijf tijdens de oorlogsjaren. In 1918 was Adek de eerste rijwielfabriek en de tweede fabriek in Nederland die de 48-urige werkweek voor haar personeel invoerde. Daarnaast was Adek de eerste fabriek die gerechtigd was tot het voeren van het controlemerk van de Vereniging Nederlands Fabrikaat (VNF), zoals dat later vooral te vinden was op fietsen van Juncker en Batavus.

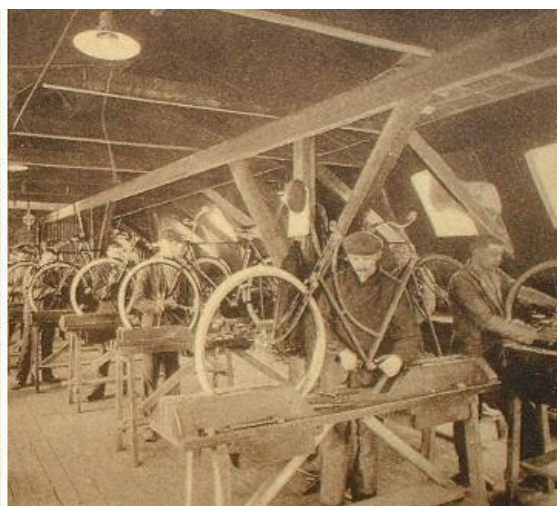
Rond 1920 waren er plannen dat de Handel- en Industrie-Mij. (HIMA) v/h M. Adler uit Amsterdam zich uitsluitend met het leveren aan de groothandel zou gaan bezighouden en dat de HIMA-fabriek zou gaan fuseren met Adek. Deze plannen gingen niet door, maar zes jaar later ging Adek alsnog een fusie aan. Aanleiding was het overlijden van Gruno-directeur Feunekes die geen opvolger had. Per 1 november 1926 werd de Adek-productie naar Winschoten verplaatst en kreeg Adek-directeur Jan Ph. H. Dop de leiding over beide bedrijven. De afzonderlijke Gruno- en Adek-modellen bleven ongewijzigd.

Amstel, Amsterdam en Naarden-Bussum

De ontstaansgeschiedenis van het merk Amstel is niet helemaal duidelijk. Het merk werd gevoerd door de firma Klisser & Citroen uit Amsterdam, een in 1886 opgerichte, vooraanstaande handelsonderneming binnen de rijwielbranche.

De geboorte van het merk Amstel moet omstreeks 1910 hebben plaatsgevonden. Klisser & Citroen beschikten toen naast het handelskantoor aan de Keizergracht 265 ook over een fabriek in de Elandsstraat 536. Mogelijk werden daar Amstel-fietsen geproduceerd, maar zeker is dat niet. Klisser & Citroen voerden een handvol verschillende fietsmerken, waar ongetwijfeld ook pure handelsmerken bij waren. Vast staat dat de Amstel-fietsen en -motorfietsen uit de jaren twintig geproduceerd werden door de NV Rijwiel- en Machinefabriek "De Amstel", een aan de Zwarteweg 10 in Bussum gevestigde dochteronderneming van de firma Klisser & Citroen. De verkoop van de Amstel-fietsen bleef in handen van het Amsterdamse moederbedrijf. De band tussen deze twee bedrijven kwam ook in de benaming van de modellen tot uitdrukking. Zo waren er in 1927 naast een Amstel-transportfiets en een weer-en-wind-model de goedkope modellen "ANB" (Amstel Naarden-Bussum?) en "Naarden", en het dure model "Citronyde". Deze laatste was een plagiaat op de bekende Cycloïde-fietsen van Simplex, die net als deze waren uitgerust met vaste groefkogellagers.

Eind 1929 stopte de firma Klisser & Citroen onder de leiding van Tobias Citroen met alle activiteiten in de rijwielbranche en handelde voortaan nog alleen maar in huishoudelijke apparaten zoals stofzuigers, naaimachines en wasmachines. Het merk en de productie van Amstel-rijwielen werd overgedragen aan NV Gruno & Adek Rijwielfabrieken. Het inventaris van de fabriek in Naarden-Bussum werd in mei 1930 openbaar verkocht, en ook het fabriekspand werd van de hand gedaan.

1910 GRUNO Fabriek

Gruno-Adek-Amstel

Met de uitbreiding van één naar drie gevestigde merken eind jaren twintig ging de productie van Gruno met sprongen omhoog. Opvallend is dat de merknamen Gruno en Adek als gelijkwaardig naast elkaar werden gebruikt, terwijl Amstel meer als een aanhangsel of B-merk werd behandeld. In de bedrijfsnaam stonden Gruno en Adek naast elkaar, en er werd een nieuw beeldmerk "GA" gedeponeerd dat een combinatie van de Gruno-kroon en het Adek-wapenschild was.

De Gruno-modellen uit de jaren '10 en '20 komen overeen met wat ook andere fabrikanten te bieden hadden: diverse standaard dames- en -herenfietsen in meer of minder luxe afwerking, een transportfiets, een dienstfiets, kinderfietsen en vanaf begin jaren '20 ook een priesterrijwiel. In de tweede helft van de jaren twintig kregen de Gruno- en Adek-fietsen echter een onderscheidend veiligheidskenmerk: de Certus-bout. De constructie kwam erop neer, dat de expanderbout die het stuur klemmend met het bovenste deel van de binnenbalhoofdbuis van de voorvork verbindt, dusdanig verlengd werd dat ook het kroonstuk van de voorvork eraan vast zat. Bij een plotselinge breuk van de binnenbalhoofdbuis - iets wat gezien de grote belasting

van dit gedeelte van een fiets nog weleens voorkwam - kon de fietser nog steeds met het voorwiel sturen en werd een lelijke val vermeden.

GRUNO Fabrieken

In de beschikbare bronnen is weinig over Gruno in de jaren dertig te vinden: geen spraakmakende constructies of modellen, alleen af en toe een nietszeggende advertentie in "De Nederlandsche Rijwielhandel". Juist in een tijd als er allerlei nieuwe modellen in de mode raken, zoals kruisframefietsen, sportfietsen en tandems, lijkt de vernieuwing bij Gruno op een laag pitje te staan. Er is een Gruno/Adek-tandem, en voor de rest alleen toer- en transportfietsen. In folders uit de tweede helft van de jaren dertig ligt het accent op degelijkheid ("verzwaard model", modellen met kogellagers), roestwerendheid (Rotor-lakwerk) en de aangesoldeerde nokken voor de dynamohaak en de bagagedrager. Met dit laatste is Gruno/Adek de concurrentie op dat moment wél een stapje voor.

In mei 1937 viert Gruno haar 40-jarig bestaan op bescheiden wijze. In een geïllustreerde bijlage van de Winschoter Courant wordt dit jubileum breed uitgemeten. Begin 1939 wordt Gruno/Adek verkocht aan de pas opgerichte NV Rijwiel- en Machinefabriek Brittijn & Lankhorst, gevestigd aan de Graafseweg in Nijmegen. Daarmee komt ook een einde aan de Winschotense rijwiefabriek. In het voorjaar van 1940 overlijdt oud-directeur Dop.

1950 Rechts Aegidius Lankhorst.

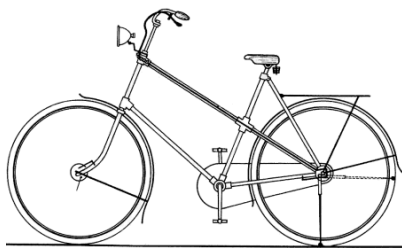
Aegidius Lankhorst en Frans Willem Brittijn werkten in de jaren dertig allebei bij Burgers in Deventer, onder directeur Kilsdonk. Lankhorst had de technische leiding terwijl Brittijn voor de verkoop verantwoordelijk was. Burgers werd in die tijd op zeer autoritaire wijze door Kilsdonk geleid, wat uiteindelijk tot het vertrek van Brittijn en Lankhorst leidde.

De oorlogsjaren

Bij het begin in Nijmegen draait Gruno & Adek blijkbaar nog even slecht als in de laatste jaren in Winschoten. Uit framenummergegevens blijkt dat er tussen 1936 en het begin van de oorlog maar zo'n 2.000 fietsen per jaar worden gemaakt. Tijdens de oorlog lijken de activiteiten in de kleine Nijmeegse fabriek toe te nemen: het bedrijfskapitaal gaat duidelijk omhoog. Ook adverteert Gruno/Adek nog tot april 1943 regelmatig in De Nederlandsche Rijwielhandel: "Ondanks de moeilijke tijdsomstandigheden garanderen wij nog steeds ons onverwoestbaar ROTOR-lakwerk". Daarna staan in dit blad helemaal geen advertenties van bedrijven meer.

Brittijn & Lankhorst zijn tijdens de oorlog inderdaad volop actief met hun bedrijf. Ibo Boekhoorn, de kleinzoon van Aegidius Lankhorst, heeft veel verhalen en feiten achterhaald over zijn grootvader en over de gang van zaken bij de Gruno-fabriek. Hij omschrijft Lankhorst als volgt: Hij was een zeer grote en fysiek sterke man waar niet mee te spotten viel. Tegelijkertijd was hij zeer principieel, dus een moeilijke man. De fabriek aan de Graafseweg werkt tijdens de oorlog noodgedwongen voor de Duitse bezetters. Boekhoorn: "De kwaliteit van de fietsen die mijn grootvader toen leverde was bij wijze van sabotage bewust slecht. Ook zaten in de fabriek onderduikers verstopt, in een onderkeldering dichtbij de lakkerij waar het warm was. Sommige van hen werkten in de fabriek mee, waar in totaal zo'n 60 mensen aan het werk waren. Daarnaast steunde mijn grootvader hulpbehoevenden ook financieel, trouwens ook na de oorlog. Hij is tijdens de oorlog een keer opgepakt maar kon op een of andere manier weer vrij komen. Zelf sprak hij later nauwelijks over die jaren.

Octrooien

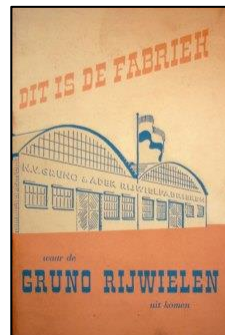
beschermde, waarbij hij tussen balhoofd en achteras zonder bocht óf door een framebuis van het mixte-frame óf in een aparte, aan het frame bevestigde koker loopt.

Lankhorst schrijft in de jaren '40 diverse octrooien op zijn naam. In juli 1942 worden twee octrooien aangevraagd op een fiets met mixte-frame. Deze fiets heeft als bijzonderheden een door het frame lopende bowdenkabel naar de achterrem en een speciale achterpat waaraan ondermeer aparte bevestigingsogen voor de bagagedrager en een standaard zitten. De achteras wordt daarbij vertikaal ingehangen en vastgezet. Het bijzondere van de bowdenkabel is dat deze over de hele lengte extra wordt

Gruno-folder van ca. 1952

Lankhorst gaat alleen verder

Na de bevrijding kunnen Brittijn en Lankhorst weer relatief snel opstarten. Lankhorst heeft aan de oorlogsjaren nuttige contacten uit bedrijfsleven en politiek overgehouden. In 1947 worden zo'n 3.000 fietsen gemaakt, een productie die in de jaren 1948 en 1949 telkens kan worden verdubbeld. Lankhorst maakt al in 1946/47 plannen om de fabriek uit te breiden, wat echter alleen buiten Nijmegen kan. Brittijn wil in Nijmegen blijven. Dit meningsverschil leidt uiteindelijk tot het vertrek van Brittijn in 1947. Hij wordt door Lankhorst uitgekocht en gaat door met een eigen framebouwerij aan de Ooijsschedijk in Nijmegen. In 1956 verkoopt Brittijn deze weer en blijft een rijwielgrossierderij over die nu nog bestaat.

Lankhorst is nu de enige eigenaar en directeur van de NV Gruno & Adek Rijwiefabrieken. Hij laat een nieuwe, grote fabriek in Uden bouwen. Zijn vrouw wil echter in Nijmegen blijven, zodat hij met zijn gezin een grote villa aan de St. Canisiussingel betreft die tevens als bedrijfskantoor wordt gebruikt. Op een bord aan de voorgevel staat de bedrijfsnaam, en er werken ook een handvol administratiemedewerkers in het huis van Lankhorst. Ibo Boekhoorn: "Mijn opa had in zijn villa een zogenaamde dure kamer waar hij invloedrijke mensen ontving. Mijn moeder heeft hen regelmatig gezien en ook koffie gebracht. De mensen werden met auto's met chauffeurs gebracht, en die bleven wachten tot de besprekingen klaar waren. Waar het allemaal over ging, daar praatte mijn grootvader niet over."

De fabriek in Uden wordt in of omstreeks 1952 officieel in gebruik genomen. Het is een modern ingerichte fietsenfabriek waar bij de inrichting ook zorg is besteed aan goede arbeidsomstandigheden.

Er is veel daglicht, en om de saaiheid van het fabriekswerk tegen te gaan kunnen de arbeiders op verschillende plaatsen in de fabriek werken.

Ter gelegenheid van de opening komt een delegatie politici in Uden op bezoek, waaronder J. Zijlstra (minister van Economische Zaken), J. Algera (minister van Verkeer en Waterstaat) en prof. De Quay (commissaris van de Koningin voor Noord-Brabant de latere minister-president). Ook onder de commissarissen van de NV Gruno & Adek Rijwiefabrieken bevinden zich bekende namen: J.A. ten Doesschate, die zich vanaf 1956 als eigenaar van Roosvicee een naam zou maken, en R. Buisman, bekend als fabrikant van koffietoevoegingen.

*Rondleiding door de Gruno-fabriek in Uden op 13 maart 1953.
Linkerfoto v.l.n.r.: J. Zijlstra (minister van EZ), Lankhorst en diens broer Teunis Lankhorst (als financieel directeur in het bedrijf gekomen).*

Het hoogtepunt en de dramatische val

Begin jaren '50 produceert Gruno-Adek volgens framenummergegevens zo'n 15.000 fietsen per jaar, een productie die met die van andere middelgrote fietsfabrieken zoals Empo, Phoenix of Juncker te vergelijken is. Volgens de overlevering werkten er 400 mensen, wat samen met de grootte van de fabriekshallen een duidelijk hogere productie suggereert. Mogelijk is het verschil te wijten aan een hoge export.

Behalve de fietsproductie is in de Gruno-Adek-fabriek ook de Udense Schroevenfabriek gevestigd, die schroeven voor de Gruno/Adek-fietsen vervaardigt, maar ook voor derden. Daarnaast heeft de Gruno-Adek-fabriek nog een filiaal aan de Thorbeckegracht in Zwolle, is Lankhorst eigenaar van een groothandel in metaal en chemische producten en heeft hij kapitaal in de ovenfabriek Probat in 's Heerenberg zitten.

Eind 1953 komt een bizar einde aan de bloei van Lankhorst's industriële bezittingen. Hij wordt door een herseninfarct getroffen en kan niet meer de leiding over zijn bedrijven uitoefenen. Die wordt overgenomen door de commissarissen van Gruno-Adek. Wat volgt is een onduidelijke periode van ruim één jaar waarin de financiën van de fietsenfabriek op losse schroeven komen te staan. Begin 1955 worden de bezittingen van Gruno-Adek door de commissarissen onderhands verkocht aan Stokvis uit Rotterdam, zonder schriftelijke overeenkomst. De NV Gruno-Adek treedt in liquidatie en gaat drie maanden later alsnog failliet. Een onbegrijpelijke situatie, waarover de schuldeisers zich dan ook in de crediteurenvergadering zeer ontsteld tonen.

En zij niet alleen. Ibo Boekhoorn: "Mijn opa was ontzettend kwaad over het beleid dat tijdens zijn ziekte werd gevoerd, maar door zijn herseninfarct kon hij niets doen. Hij sprak vanaf die tijd nooit meer een woord. Na een tweede hersenbloeding kwam hij in een verzorgingstehuis terecht waar hij in 1969 overleed."

Stokvis produceert in de Udense fabriek fietsen onder eigen merk, maar ook onder de overgenomen merken Gruno en (in beperkte mate) Adek. De economische veranderingen in de rijwielbranche in de jaren '60 zijn voor Stokvis aanleiding om de fabriek in 1968 te sluiten. Is dat het einde van de merken Gruno en Adek? Nee, er worden nu nog steeds fietsen onder die merken verkocht door handelsonderneming Epi Kuiper. En daarmee zijn ze weer terug bij af: Epi Kuiper BV zit in Winschoten.

Andere Nijmeegse Fietsfabrieken

In 1913 heeft van Rijmenam het merk Laufer gedeponeerd. Dit is een Duits merk afkomstig uit Gera. Deze rijwielfabriek is omstreeks 1910 opgericht en heeft bestaan tot 1935.

In 1926 werd de NV Rijwielfabriek Astra v/h W.I.D. van Rijmenam als grossier bijgeschreven in de lijsten van het rijwielkartel CBR. Als vestigingsplaats staat Gouda vermeld, maar de fabriek bevond zich toen al aan de Graafscheweg 250 in Nijmegen. Het vermoeden is dat het bedrijf als grossierderij W.I.D. van Rijmenam in Gouda begonnen was en zich in of rond 1926 (zoals menig

andere grossier in die tijd) op de rijwielfabricage toelegde. Gouda staat in een artikel van 1926 als filiaal aangeduid. Van Rijmenam voerde overigens verschillende merken, maar Astra was het hoofdmerk.

In 1937 werd de verkoop van de Astra-fietsen overgedragen aan rijwielgrossier W.H. van Rijmenam & Co. te Den Bosch, Oude Dieze 4, zeer waarschijnlijk familie van W.I.D. van Rijmenam. In Nijmegen bleef een framebouwerij over. In 1965 had men in Den Bosch nog

10 mensen in loondienst, en in 1975 was het bedrijf inmiddels gevestigd aan de Van Tuldenstraat 10a in Den Bosch en werd het omgezet in een BV.

Al met al houdt Astra dus het midden tussen een kleine rijwielfabriek en een grote grossier. Opmerkelijk is dat ze in 1926 zich probeerden te profileren met een eigen constructie van een groefkogellager-trapas (volgens de afbeeldingen die u stuurde). De ambitie was er kennelijk, maar de stap naar een echte rijwielfabriek (zoals Magneet of Juncker hem in die tijd met succes deden) lukte toch niet.

- 84 1951 H. van Leerzen, vakwerkman Rijkstelegraaf PTT.
- 86 1948 S. van den Hoek, koopman porselein & aardewerk.
1959 J.J. Verplanke, koopman.
- 88 1948 W. van Woerkom, adjunct commies Nederlandse Spoorwegen & J.A.M. van Woerkom, kantoorbediende,
1951 & B.T. van der Tol, 2^e stuurman grote vaart.
- 90 1948 P. Hermens, oppermeester G.W. & W. Hermens, werkster gemeente reiniging,
1955 & P.W. Hermens, fabrieksarbeider,
1963 & D.J. van Arkel & T.M. van den Bosch.
- 92 1955 P. den Dekker, commies Gemeentelijk Energie Bedrijf & T.H.W. van Neck.
Zie info bij Bisonstraat.
1959 P. Hermens, opperman & T.M. Hermens, kantoorbediende.
1963 G.J.M. den Dekker, handzetter.
- 94 1959 G.W. Buskens, export manager.
- 96 1948 M. van Gelder & G. Lentjes & G.A. Francissen, machinist Nederlandse Spoorwegen,
1959 & J.G.M. van Aken, electrisch lasser.

Bewoners oneven nummers

Op de hoek Wezenlaan-Muntweg 1a is in 1923 een hoekpand gebouwd met een winkel functie.

- 1a 1960 J. Tournay.
Van Hannie Heeres.
Ik ben benieuwd of er een foto bestaat van de muntweg 1a in de jaren 60. Daar woonde de broer van mijn oma, Jos Tournay met zijn gezin. Hij had er een levensmiddelenwinkel.

Het hoekpand op de hoek Wezenlaan en Groenestraat heeft altijd een winkel bestemming gehad. Diverse ondernemers hebben hier hun nering gehad.

- 1 1948 A. Janssen, melkhandelaar & W. van Vugt.
1959 W.W. Janssen, boekhouder.
1998 Lucia Willems Marneef, schoonmaakbedrijf.
2012 Atlas Travel Agency

Bouwtekening 1914. Bron: Digitaal bouwarchief Gemeente Nijmegen. Wezenlaan 9 t/m 21.

- 9 1951 G.J. Noever, monteur & W.F. Knijff,
1955 & H.A. van den Hoogen, automonteur / analist.
1963 G.J. de Heuvel, meubelmaker & M.G. de Heuvel, besteller PTT.
- 11 1948 Ch.F.J. van Engelen & J.P. Hoefman & E.J.M. Hoefman.
1963 G. van Os, brandstofhandelaar.

- 13 1948 J.C. Polak, voorwerker.
1959 J. van Zachten, wagenlichter Nederlandse Spoorwegen.
- 15 1948 H. Toren & A.G.C. Toren, kantoorbediende.
- 17 1948 J. van Raalte & H. Fien,
1955 & H.A. van Bommel & A. van Raalte.
- 19 1949 J.H.F. van de Rest, bedrijfstechniker & P.N. van Aarle, magazijnchef,
1959 & J.A. van Aarle, kantoorbediende,
1963 & T. Maters, fabrieksskarbeider.
- 21 1948 P. Hanswijk & H. van Merkestein & J.C. Hardonk, boekhouder.
Johannes Ludovicus Veffter

Bron: Rob Essers.

Op 3 november 1914 is aan Th.M. Berntzen en G.H.W. Braam vergunning verleend voor de bouw van zeven woningen aan de Wezenlaan. De woningen waren aanvankelijk genummerd van 11 t/m 23. In of omstreeks 1924 zijn de huisnummers onverklaarbare reden veranderd in 9 t/m 21. De naam Weezenlaan is in de loop van 1947 stilzwijgend gewijzigd in Wezenlaan.

Hoewel de naamsteen anders doet vermoeden, was J.L. VEFFER beslist niet de eerste bewoner. Hij is pas eind jaren '50 met gezin op het adres Wezenlaan 21 komen wonen. In de adresboeken uit 1948 en 1951 staat: *Veffter J. L., bankwerker, de Genestetlaan 27.*

Johannes Ludovicus Veffter werd 18 januari 1914 in Amsterdam geboren als zoon van Jesaia Veffter en Grieta Johanna Wilhelmina Laplace. Bij hun huwelijk op 6 november 1901 werden twee kinderen erkend.

In 1954 wordt dochter Jacqueline J.M. Veffter geboren (De Gelderlander, 6 maart 1954). Het gezin verhuist opnieuw. In het adresboek van 1955 staat: Veffter J. L., bankwerker, Tooropstraat 167. Pas in het adresboek van 1959 heb ik voor het eerst de vermelding "Veffter J. L., laborant, Wezenlaan 21" aangetroffen. Johannes Ludovicus Veffter is op 24 april 1973 overleden. Op de Begraafplaats Groenestraat op de grafsteen van Jo Veffter. Daarop staat een geboortedatum die afwijkt van andere bronnen.

Zijn moeder hertrouwde op 14 maart 1917 op 43-jarige leeftijd in Amsterdam met de 53-jarige huisschilder Josephus Johannes Okkerman, weduwnaar van Anna Louisa Nilson. Wanneer zij precies overleed, is onduidelijk. Zijn stiefvader hertrouwde op 20 juli 1927 met Catharina Margaretha Dermijn, weduwe van Helmig Mulder.

Johannes Ludovicus Veffter trouwde met Catharina Maria Vermeulen. Het gezin vestigde zich met drie jonge kinderen in Nijmegen. In het adresboek 1940 staat: "Veffter J. L., bankwerker, St. Annastraat 235". Op 29 september 1943 overleed zijn echtgenote op 28-jarige leeftijd. In de overlijdensadvertentie in de Provinciale Geldersche Gourant : Nijmeegsche Courant van 1 oktober 1943 staan de namen van de kinderen: Henkie, Jopie en Rieta en het adres: Graafscheweg 239.

In de Gelderlander van 20 maart 1946 staat een aankondiging van de verloving van Annie Timmer, Dr. Schaepmanstraat 54, en Jo Veffter, Graafscheweg 239. Het kerkelijk huwelijk van J.L. Veffter en J.M. Timmer vindt plaats op 18 oktober 1947 (De Gelderlander, 10 oktober 1947).

In De Gelderlander van 4 april 1951 worden bij een bespreking van kindertekeningen beide dochters genoemd: "Jopie Veffter uit Nijmegen heeft in Amsterdam gewoond en dat kun je zien aan haar tekening: de Nicolaaskerk, Erg aardig Jopie. (...)". Over de tekening van Rieta Veffter wordt alleen gemeld: "lollig gedaan hoor".

Patricia Timmer

In dat huis woonde mijn oom Jo Veffter en zijn vrouw mijn tante (zus van mijn vader) tante Annie Timmer.

Annie Timmer was zijn 2e vrouw en in die tijd waren er al 3 kinderen uit ome Jo zijn 1e huwelijk. In dat huwelijk is 1 dochter geboren mijn nicht Jaqueline Veffter en zij woont nog steeds op dit adres met haar man en zoon.

Mijn tante Annie Timmer is in de 2e wereldoorlog haar onderbeen verloren bij het bombardement op Nijmegen. Zij werkte bij V&D en zat klem, mijn opa was op zoek naar haar en een andere dochter en heeft hun beide gevonden.

Frans Veffers

Ik ben een kleinzoon van Jo Veffers, en zoon van zijn zoon Joop (Jopie). Mijn naam is Frans. Op het genoemde adres woont mijn tante Jacqueline met haar man Ralph en zoon Duncan. Jacqueline is een dochter uit het 2e huwelijk van opa met Annie Timmer. Mijn vader's moeder was Catharina Vermeulen alwaar mijn zus weer naar vernoemd is. Er staat vermeld dat er tekeningen zijn van dochters Jopie en Rita. Jopie was dus een jongen en mijn vader en ik ben zeer benieuwd naar die tekening. Mijn vader is op 5 december 1985 overleden te Eindhoven op 45 jarige leeftijd.

- 21 1959 J.L. Veffers, laborant.
- 23 1948 P. Verweij & P.J. Verweij, meubelmaker.
1955 P.J. ten Hacken & C.M.J. Schrijvers.
1963 W.G. van den Hoogen, electricien.
- 25 1948 J.W. Arns, metselaar,
1951 & M.C. Meester, typiste,
1963 J.F.A. Arns, kraandrijver & J.W. Arns, metselaar.
- 27 1947 Familie Loosbroek.
1951 J.M. Jacobs, fabrikant & H. Jacobs, landbouwer.
- 29 1948 Fr.Th.M. Bosman, machine bankwerker / monteur.
- 31 1948 A.J.M. Cornelissen, coupeuse & J.G. Verweij, timmerman.
1951 J. Postma, bakker & A. Tijssen, voerman & A.M. Tijssen, breister kousenfabriek & M.G. Tijssen.
1959 J.T. Coolen, electrisch lasser.
- 33 1938 Familie van Es.
1959 H.W.G. Reijers, arbeider PGEM.
- 35 Herman en Anna Klaasing (Andernach) en Piet en Truus Klaasing-Plamont & H.H. Klaasing.

Van Ans van Driel-Klaasing.

Hallo René. Kwam bij toeval op deze site. Mijn grootouders hebben jarenlang op de Wezenlaan 35 gewoond, Herman en Anna Klaasing (Andernach), waar mijn vader en moeder enkele jaren ingewoond hebben na hun trouwen. Ik ben daar geboren in augustus 1954 en heb daar met mijn ouders nog ongeveer twee en een half jaar gewoond.

Mijn ouders, Piet en Truus Klaasing-Plamont woonden bij mijn opa en oma in. Ze hebben toen een huis gekocht op de Manningstraat (klein zijstraatje van de Muntweg) en hebben daar jaren gewoond met veel plezier, tegenover het Goffertpark.

Ik zelf ben na mijn trouwen naar Limburg verhuisd, maar blijf toch een 'Nimweegs maeidje' hopelijk heb ik het goed geschreven na al die jaren. Als er nog vragen zijn hoor ik het graag, hartelijke groeten, groet Ans.

- 37 1948 H.J. Meerdink, metaal draaier Nederlandse Spoorwegen.
- 39 1951 G. Voogsgeerd & G.J. Voogsgeerd, kantoorbediende & M.J. Voogsgeerd,
1959 & H.G.M. Riemsdijk, fabrieksarbeider.
- 41 1938 Familie Bartels, veeboer & handelaar.
1951 J.M. Hoogboom, kerkwaskaarsen fabrikant & P.W. Jacobs.
Zie het verhaal bij nummer 189.
1963 A. Janssen Daalen, metselaar.
- 43 1948 J.W. Jansen, reiniger & ontsmetter gemeente R&O,
1955 & L. Jansen, dienstbode,
1959 & A.A. Jansen, reiniger CVD Centrale Vervoers Dienst.
1963 L.J. Juckers, magazijnbediende.
- 45 1948 Th.A. Cornelissen, werkman G&W & A.H. Cornelissen, gasfitter G&W & J.M. Cornelissen.
- 47 1948 P. Poelen, autogeënlasser, later fietsenmaker met zijn zaak achter het woonhuis de winkel in de voorkamer.
1959 & P.A. Poelen, rijwielhersteller & A.C. Poelen, verkoopster.
- 49 1938 Familie de Klein, kruidenier, daarna verhuisd naar nr. 63.
1940 Annie Aussen,

Geboren 23 mei 1920 in Oberhausen Duitsland, overleden 15 november 1942, vermoord in concentratiekamp Auschwitz.

Herman Aussen.

Geboren 05 mei 1890 te Steenderen, loodgieter, overleden 15 november 1942, vermoord in concentratiekamp Auschwitz.

Jodenvervolging - Transport 27: Westerbork-Auschwitz 12 oktober 1942.

Herman Aussen, gehuwd met Wilhelmine Meijer en vader van Anni en Jozef, vestigde zich op 17 september 1924 te Nijmegen, komende vanuit Oberhausen. Hij werd, volgens zijn PK, op 19 december 1942 weggevoerd naar Duitsland. Dit is onjuist.

Herinneringscentrum kamp Westerbork stelt vast, aankomst in Kamp Westerbork 3/5 oktober 1942, transport 27 naar Auschwitz 12 oktober 1942. Met hem werden op 15 oktober om het leven gebracht zijn vrouw Wilhelmine Aussen-Meijer, zijn enige dochter Anni (22 jaar) en zijn schoondochter Suzanna Aussen-Roozendaal (26 jaar), gehuwd met zijn zoon Jozef. Jozef leefde nog tot 28 februari 1943. Toen werd ook hij (25 jaar) vermoord.

Bron: PK; e-mail J.Martin(Herinneringscentrum Kamp Westerbork) 9 juni 2008.

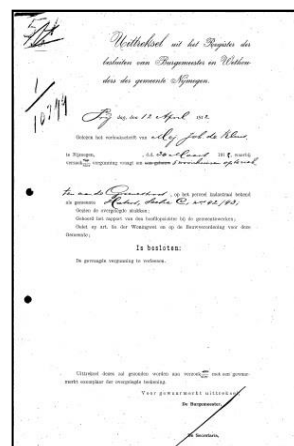
Josef Aussen.

Geboren 02 mei 1917 te Zutphen, machinebankwerker, overleden 28 februari 1943, vermoord in concentratiekamp Auschwitz.

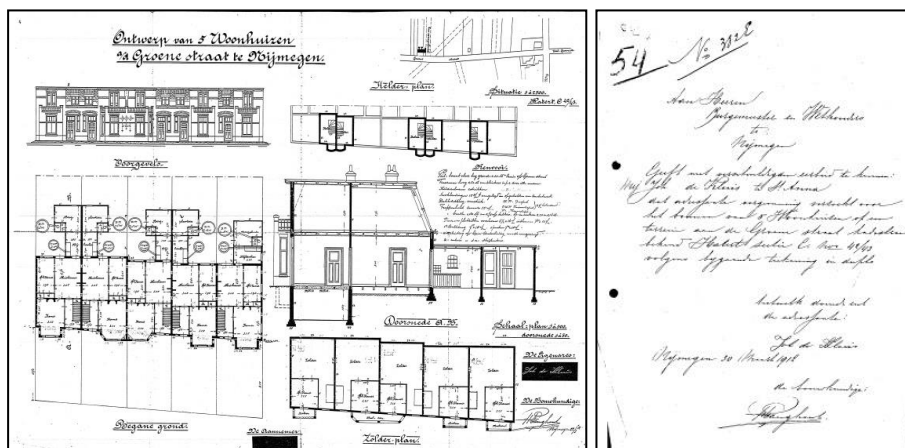
Wilhelmina Meijer.

Geboren 19 april 1889 te Rickrath Duitsland, overleden 15 oktober 1942, vermoord in concentratiekamp Auschwitz.

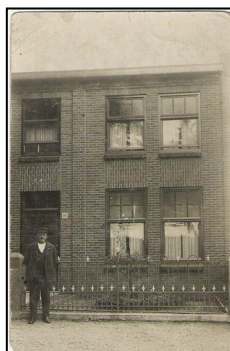
- 49 1948 J.C. Verburgh, winkelier.
1951 A.G.P. de Kleijn & R.C. Smits.
- 51 1948 J.Th. Milder & H.J.M. Schaars & A. Milder,
1951 & J.C. de Bolster, filiaalchef levensmiddelenbedrijf.
1963 C.J. van Til, kok.
- 53 1951 J. Gubbels, kweker,
1959 & F. van Essen, perser omnitef & J.M. Gubels.
- 55 1948 W.W.F. Reinders, slager & J.B. Reinders & L.B. Linssen,
1959 & J.J.W. Reinders, stoffeerder.
- 57 1948 J.W. Hopman, glazuurder aardewerk.
1959 G.J. Peters, fabrieksarbeider & J. Hennekeij.
1963 H.B. Ettema,rangeerder Nederlandse Spoorwegen.
- 59 1951 Th.F.L. Peperzak, chauffeur.
- 61 1948 A. de Water, zandstraler & W. van Elk, schipper.
- 63 1948 P. de Kleijn, kruidenier.
1951 J.C. Verburgh, winkelier / postloper.
1959 A.G. Ernste, draadtrekker.
- 65 1951 L.J.A. Sprangers, schoenmaker,
1959 & W.W. Sprangers, tijdschriften verkoper.
- 67 1948 F.F.G. Bauer, bakker & P.A. van den Heuvel, chauffeur-monteur.
1959 A.K. Klingsporn.
- 69 1948 C.H. Vis & H.E. Willemsen & R.J.M. van Halen, bakker.
1951 H. Nijs, magazijnbediende.
1955 W. van Lokven.
1959 A.P. Simons, automonteur / chauffeur.
1963 J.J. van Meenen, bewaker,
- 71 1959 N.V. Boerboom, voorheen Jacobine-Hollandia,
verwarminginstallaties.
Merkx & Boerboom.
Gemeente Hatert sectie C nrs.: 5000-5002. Opmerking: Eig.: Merkx
en Boerboom. De bouw van een kantoor en magazijnen aan de
fabriek.
- 77 1951 Opslagplaats en garage.
- 83 1948 J.J. van Ewijk, timmerman / magazijnbediende & P.H. van
Ewijk.

- 85 1947 J. de Kluijs, bankwerker & C. van den Ing, timmerman.
 1958 A.A. Peerenboom, stucadoor & G. Peerenboom, mastieker.
 1962 H.J.J.T. Peerenboom, verkoopster & J.C.J. van Maren, kok.
 1962 L. Otten, magazijnmeester verwarmingsbedrijf Boerboom. 3 zonen met Willy als jongste.

171028 Van kleinzoon Gerrie de Kluijs.
 Beste René,

Ik ben geboren op de Wezelaaan nummer 85 hoek Sint Hubertus straat toen deze straat er nog niet was. Deze hoorde nog bij de tuin van ons huis waar wij woonde en was gebouwd door de familie de Kluis en wel opa Jan de Kluis hij was kleermaker van beroep met zijn vrouw Theodora Pasman. Zijn zoon Geert was metselaar en samen met ook zijn broer Paul de Kluis hebben ze dit huis gebouwd.

De broers hebben later achter in de tuin ook nog een grote schuur geplaatst om als kolen opslag te dienen. Ze zouden gaan handelen in kolen.

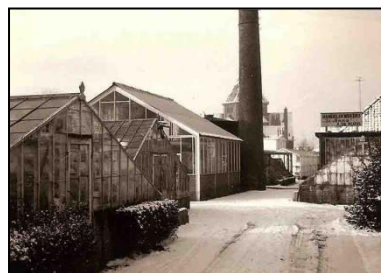
Toen Jan de Kluis is overleden is een zus van Jan daar ook ingetrokken. Dat was Marie de Kluis en ze was getrouwd met Cris van der Ing.

Later is mijn vader Jan de Kluijs en Door de Kluis er ook bij gaan wonen, dit was in 1947 Dat kon ook, het was een heel groothuis met acht slaapkamers, een grote keuken, dus ruimte genoeg.
 Ook hebben ze achter in de tuin die erg groot was nog een tuinhuis geplaatst, maar die stond in de weg toen de st Hubertusstraat er moest komen.

Wij dus, ik, mijn vader Jan, Door en mijn zus Ria zijn naar Bemmelen verhuist in 1958 Van die kolenhandel is niks geworden, mijn opa's hadden daar te veel dorst gekregen van de kolen stof, mijn vader was wel bankwerker.

Mijn vader was de Kluijs mijn moeder was Kluis, maar in de stamboom waren hun voor ouders wel broers; de een heten Cornelis de Kluijs de ander Jan de Kluijs maar Jan schreef zijn naam als Kluis. De Kluijs (Toon) waren in Nijmegen bekend om hun bloemen/planten kwekerij aan de St Annastraat en later zijn kinderen – John, Ruud & Tonnie† – op de Daalseweg en de Kerkstraat en Ruyterstraat.

Toon en Leida de Kluijs

Ja René, de Wezelaaan waren de beste jaren in mijn jeugd. Het was toen zoals ik nu terug kijk ook de mooiste jaren. Spelen in de grote tuin van opa waar we woonde. Mijn vader had ook van alles rondlopen kippen, konijnen, duiven, hond en kat. De konijnen werden niet oud hooguit een jaar en tegen de kerst liep je achter de schuur en daar hingen dan een paar velletjes nog te drogen.

Op een zaterdag kwam een voddeboer de Wezelaan inrijden en die riep dan hazen en konijnen vellen.

Ook speelde we rond de Wezelaan, verstoppertje landveroveren met een oude vijl, spoorzoekertje en dan ook nog door de goffert achter op de wei waar nu scholen staan en huizen, maar dat was toen nog een braak stuk grond tegen de Muntweg aan. Daar had je houten noodwoningen waar Indische en Molukse mensen woonden. Op dat stukje grond lagen wel eens omgezaagde bomen waar we dan achter gingen zitten om als gekke Eddie lang kwam voor de gek te houden.

*In de tuin toen mijn zusje Ria de communie deed,
ik sta ernaast en daarvoor mijn broer Hans.*

Tennisballen bij de Goffertboerderij weghalen die over het gaas waren geslagen. In de zomer naar het kikkerbadje en boomhutten bouwen in de Goffert. Soms rende we voor ons leven als we weer eens kattenkwaad hadden uitgehaald op de Goffert en de parkwachter achter ons aan kreeg. Ik kwam er al gauw achter dat het anders werd toen ik naar de kleuterschool op de Dobbelmanweg moest.

Dat was nog een heel karwei voor mijn moeder samen met de buurvrouw. Mijn moeder hield de fiets vast en ik moest achterop in het zitje. Daar hadden ze al twee man voor nodig en ik ging te keer als een varken. Dat stukje van de Wezenlaan naar de Dobbelmanweg was in het begin dus een drama voor mijn moeder en de buurvrouw die mij in het zitje moest houden. Tenslotte was ik de vrijheid kwijt om met mijn ijzeren driewielertje lekker vrij rond te fietsen.

Later deden we oude kinderwagens verbouwen, de bak er af, plank erop maken en daar hadden we dan een soort zeepkist van gemaakt. Ja René de tien jaar dat ik van mijn jeugd daar heb gewoond waren de beste, de leukste en de mooiste en de fijnste jaren. Nu vertel ik mijn kleinkinderen daar over als ze de hele dag weer eens op hun mobieltje zitten te kloten. Over het tolleren, knikkeren, met een hoepel lopen, hinkelen en dan nog bij Merx & Boerboom naar achteren als de poort los stond, tegen Oud en Nieuw jaar. Buiten lag dan altijd een bergje carbiet om mee te knallen, was wel link, maar ja het was wel leuk.

160714 Beuningen, reactie van Willy Otten

Beste heer Martens, Ik heb met plezier uw website bekeken omtrent de Hazenkamp met omliggende straten.

Als aanvulling op adres Weezenlaan 85 ná bewoner Peerenboom is daar de familie L. Otten komen te wonen. Dit zijn mijn vader en moeder, inmiddels overleden. Mijn vader is rond 1962 hier komen te wonen en was werkzaam als magazijnmeester bij de firma Boerboom. Het gezin bestond uit drie zonen waarvan ik de jongste ben. Hier heb ik ruim 20 jaar gewoond. Op kleuterschool aan de dobbelmanweg en lagere Antoniuschool Verlengde Groenestraat en Lamastraat. Voortgezet onderwijs LDS Goffertweg. Prachtige buurt en fantastische jeugd gehad.

- 87 1948 M.J. Leenders, machinebankwerker,
1951 & J.J. Leenders, arbeider gemeentelijk slachthuis.
- 89 1951 H. van Kan, fabriekschef,
1959 & J.C. van Someren, fabrieksarbeider,
1963 J.H.M. van Kan, secretaresse.
- 91 1948 M.C. Jansen & E.G. Jansen & L.H. Wijnen, herenkapper,
1955 & M.M. Jansen,

- 1959 & L.W. Jansen, carrosseriemaker.
1963 H. Koning, handelaar groente en fruit.
- 93 1951 E.J. van den Berg, metselaar,
1955 & B.P. van den Berg, klerk PW&V,
1963 E.J. van den Berg, onderwijzer.
- 95 1951 J.H. Saat, electromonteur,
1963 M.E. Saat, kantoorbediende & J.J. Saat.
- 97 1948 J.C. Leijgraaff, werkmeester A.S.W.
Zie voor meer info ASW xxxx
- 99 1948 J.W. Wuijckhuise, radio-monteur & W.G.P. Essers, controleur van Arbeid.
1959 P.W. van den Berg, metselaar.
- 101 1951 J. van Bceijnum, automonteur.
1963 T. Theunissen, melkslijter.
- 103 1948 A.E.C. Obenhuijsen, apothekerassistente.
Hier was vroeger de apotheek van Obenhuijsen gevestigd.
- 105 1938 Familie van Laar, vishandelaar.
Zoon Peter van Laar had to 2017 zijn viswinkel later bij winkelcentrum Dukenburg.
1948 C. Sipman & M.W. van Beijnum.
1955 K. Pleijsier, controleur & G. Sipman & M.H. Anderegg.
1959 B.W. Boerboom, verwarmingsmonteur.
- 107 1948 J. Vos, grondwerker & J.H. Hendriks.
1951 G.J. van Ingen & H. Martens.
1963 N. Hendriks & E. Noothout & J. van Laar, koopman.
- 109 1951 M. van Ek, seinhuiswachter.
- 111 1948 H.L. Peters & H.C. Heyster & M.J. Heyster & Th.J.H. Willemsen, beambte seinwezen N.S. / sergeant vliegtuigmaker Koninklijke Luchtmacht,
1951 & W.Th.A. Pauwen.
1963 J.A. Bruijns, sergeant Koninklijke Luchtmacht.
- 113 1948 L. Prudon, besteller PTT.
- 115 1948 C.C. de Haan.
1959 M.H.B. Kamoen, fabrieksarbeider.
- 117 1948 W. van Blijderveen & G.C. Vink.
1959 A.M. Gouw, werkman.
1963 L.E. Orth, chef confectiebedrijf.
- 119 1948 J.J.N. Champs, machine-bankwerker,
1959 W. Champs.
- 121 1948 J. Bosman, rangeerder Nederlandse Spoorwegen & M.M.A. Bosman,
1951 & G.G. Albers, ambtenaar gevangeniswezen.
- 123 1948 G.C. den Burger, winkeljuffrouw,
1951 & B. den Burger & M. ten Kate.
1959 J. van der Heijden, assistent inkoper.
- 125 1948 St.J.P. de Grood, conducteur G.E.W. & H.J. van Gemert, conducteur Gemeente tram & A.C. van Gemert, kantoorbediende kantongerecht & G.A. van Gemert conducteur gemeente tram,
1959 & H.M.A. Klaassen, arbeider papierfabriek.
- 127 1948 M.L.L. Evers, snijder/chauffeur tricotagefabriek,
1959 A.A. Evers, kelner.

- 129 1951 F.A. Lelieveldt, timmerman.
- 131 1951 Fr.J. Willemsen, hoofdconductor Nederlandsche Spoorwegen & G.J. Radt.
1963 W.J. Schlöter, technicus ONB.
- 133 1948 A.S. Hoven, magazijnknecht SMIT transformatorenfabriek & C.F. Hoven.
Zie Groenestraat voor informatie over SMIT Transformatoren,
1959 J. Hoven, chauffeur.
- 135 1935 W.M. Liefink.
1948 W.M. liefink & J.J. de Kuijper,
1959 & J.H. Liefink, chef monteur.

Wilhelmus Martinus Liefink

Geboren in Nijmegen, 04 september 1885.

Omgekomen bij het bombardement 22 februari 1944 - Firma Haspels.

Wilhelmus Liefink woonde met vrouw en vijf kinderen aan de Wezenlaan 135. Hij werkte bij de firma Haspels in de Burchtstraat, die op de 22e een voltrefter kreeg, waarbij 19 mensen zijn omgekomen, onder wie Wilhelmus Liefink. Van deze slachtoffers is vrijwel niets meer teruggevonden en werden in zeven kisten begraven.

Wilhelmus Liefink woonde met zijn vrouw, drie dochters en twee zoons in de Wezenlaan nummer 135. Voor de oorlog had hij een kleermakerij annex bontbewerkingsbedrijf aan huis. Toen in 1940 de toevoer van grondstoffen stopte moest hij een baan zoeken. Hij werd aangenomen bij het gerenomeerde modemagazijn Haspels in de Burchtstraat. Zijn zoon J. Liefink werkte bij een garagebedrijf in Arnhem. Hij reisde ieder dag met drie collega's per trein heen en weer.

Bron: Bart Janssen, De pijn die blijft.

Verslag van zijn zoon J.H.Liefink: Op 22 februari was mijn moeder jarig, maar omdat wij de zondag daarvoor allemaal thuis waren, werd haar verjaardag op de twintigste gevierd. De 22ste ben ik gewoon naar mijn werk gegaan. In het garagebedrijf in Arnhem hadden wij niets van het bombardement gehoord en ook onderweg naar huis sprak niemand erover, voorzover ik me kan herinneren. Ik merkte pas toen de trein in Lent moest stoppen dat heel Nijmegen in brand stond. Dat was een vreselijk en onvoorstelbare gewaarwording. Ik dacht meteen aan mijn us, die aan de Daalseweg werkte en misschien wel iets wa overkomen.

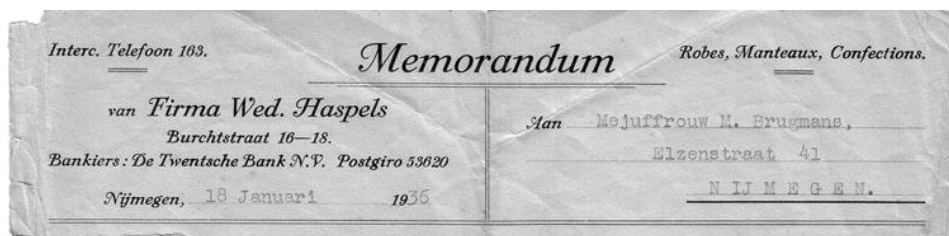
De voltrefter op Haspels

Ik ben over de spoorbrug naar Nijmegen gelopenen vermoedelijk rechtstreeks naar huis gegaan waarvan ik mij maar weinig herinner. Thuis hoorde ik dat mijn vader die middag op zijn werk was gebleven. Dat deden meer mensen. Ongeveer de helft van de 46 personeelsleden woonde op grote afstand. Tegen de avond kwam iemand ons vertellen dat Haspels een voltrefter had gehad en dat veel personeelsleden, onder wie mijn vader, werden vermist. We zijn meteen naar de stad gegaan en hebben daar overal gezocht. De aanblik van de winkel was afschuwelijk. Er was niets meer van over. Dikke stalen balken staken als gebroken lucifers uit de muur en overal laaiden vuren op. Een sinistere aanblik, vooral omdat je wist dat daar nog mensen konden liggen.

Een paar dagen later kregen we het bericht dat vader dood was. Er waren negentien mensen omgekomen en er waren slechts onherkenbare verkoolde resten teruggevonden. Ik wilde het niet geloven en het heeft jaren geduurd voordat ik het kon accepteren. Altijd had ik het gevoel dat hij nog eens terug kon komen, ook omdat ik hem niet dood heb gezien.

De Piloot

Begin jaren zeventig had de Miro in de Jacobsaan een aanbieding: voor 98,= gulden kon ik met mijn vrouw twee dagen naar Parijs. De eigenaar van het hotel in kwestie, een Amerikaan, hoorde dat wij uit Nijmegen kwam. Hij zij dat hij Nijmegen vanuit de lucht kende. Toen vertelde hij dat hij op die 22ste februari een van de piloten was geweest. Hij biechtte me op dat hij wist dat hij boven Nijmegen en niet boven Klef had gevlogen. Nijmegen lag aan een brede rivier en Kleef niet. Duitse jagers hadden het de bommenwerpers moeilijk gemaakt en toen had hij opdracht gekregen zijn bommen te laten vallen. Hij had zijn tong willen afbijten, toen ik hem vertelde dat mijn vader bij die ramp was omgekomen. Ik heb hem nooit meer uit mijn hoofd kunnen zetten.

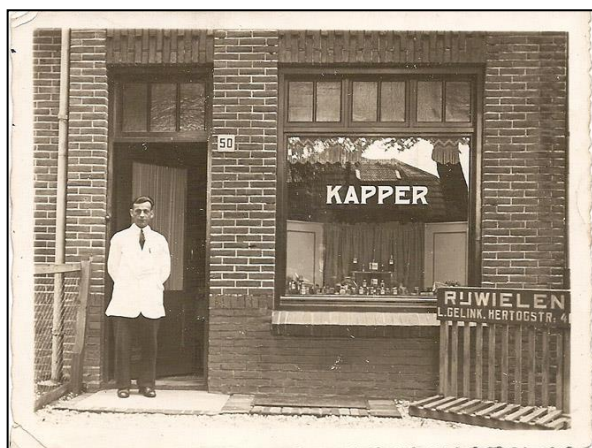
Met het neervallen van de St. Stevenstoren verloren ook de vijf luchtbeschermingswachten hun leven. 80 doden in en bij het station, 18 doden (17 meisjes o.a. Annie Thijssen en dhr. Liefink) in het atelier van de firma Haspels aan de Burchtstraat.

Onder Winkel Haspels in de Burchtstraat.

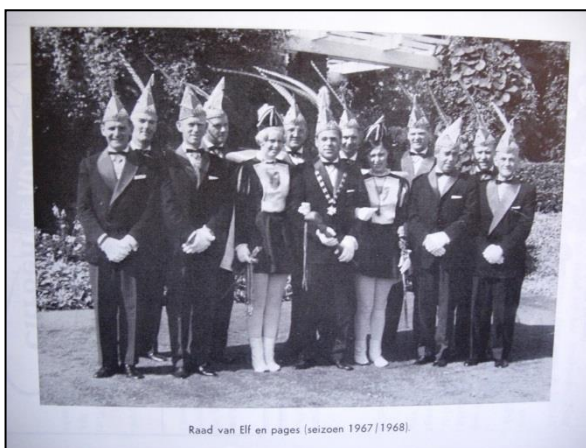
Johanna Wilhelmina Thijssen, roepnaam: Annie, woonde bij haar ouders Antonius J. Thijssen en

Anna W. Fontein, die een kapperszaak dreven aan de Sint-Jacobsaan 50. Annie werkte al enkele jaren als coupeuse bij de firma Haspels. Op 22 februari 1944 kreeg het gebouw van Haspels een voltreffer, stortte in en vatte vlam. Van de 19 slachtoffers is vrijwel niets teruggevonden. Na acht dagen vergeefs zoeken gingen haar ouders akkoord met het voorstel alle gevonden resten op 4 maart in één graf ter aarde te bestellen.

Kapper Thijssen circa 1930.

St. Anneke - Geheel rechts vader Thijssen.

Haar broer Henk is in april 1945 in Beckum in Munsterland (D), waar hij werkte als dwangarbeider, om het leven gekomen. Henk Thijssen is dus in 1943 verplicht te werk gesteld in Duitsland. Hij kwam in Stromberg, Westfalen terecht. En schreef vandaar regelmatig naar zijn ouders op Hatertseweg 50 (kapper A.J. Thijssen). De oudste brief dateert van 9 november 1943.

Stromberg, 9-11-43.

Beste Vader en Moeder,

Allereerst moet ik U hartelijk bedanken voor 't St. Nicolaaspakket. Want zo zal ik 't maar noemen. Ik heb er goed van gesmuld, en 't andere goed kwam me goed van pas. Dus beter kon ik 't niet treffen. Zeg Vader U bent zeker behalve als van Gend en Loos ook als Quick supporter naar Apeldoorn geweest. Ik las tenminste in de krant (wij krijgen hier 't Volk) dat Quick in Apeldoorn gespeeld had. Misschien dat ik eind Januari met verlof kom. Maar reken U er maar niet op.

Wat mij betreft is 't zo eind Januari want de dagen gaan hier vlug voorbij. Hier tel ik dagen op de werf moest ik uren tellen. 't Eten is heel goed ik behoef er niets meer bij te hebben. Dat ik 's

avonds voor bed niets meer krijg, ben ik helemaal aan gewend, 's avonds om half zeven krijgen we middageten met vooraf soep of pap. Dit laatste wisselt met de dag. 3 Dec(?) heb ik RM 18.45 gebeurd. Ik verdien nu 60 pf. p. uur omdat ik boven de 21 ben anders 55 pf. Wij krijgen elke 18e en 3e van de maand salaris. De 18e voorschot en de 3e afrekening. We werken van 's morgens 7 tot half 7. Met 3 pauze's: een van een uur en 2x een kwartier: dus in totaal 10 uur per dag.

Hun derde kind was Willy Thijssen. Hij was jarenlang bestuurder/penningmeester bij Carnavalsvereniging St.Anneke evenals zijn vader en woonde nog lang in het ouderlijk huis.

- 147 1948 A.H. van Bergen & G.A. van Bergen, bakker.
1959 B.W.G.M. Schaap, arts.
- 149 1951 H.Fr.J. Migo.
- 151 1951 W.M. Jansen, melkventer.
1959 K.T. Dulos, losarbeider.
- 153 1948 A. Juckers.
1951 A.M.J. Kuppens, conducteur Nederlandse Spoorwegen.
- 155 1948 A. Vriese, melkslijter.
1955 Th.J.H. Knijf, bureau ambtenaar G&W.
1959 J.P.M. Wijnen, instructeur.
1963 Th.B. Fliegmiel, magazijnbediende.
- 157 1948 P.Th. Siep, voorzitter R.K. Bond van Post, Telegraaf en Telefoon beambten St. Petrus Canisius.
1955 H.J. Smits, automonteur.
1959 C. van de Woerd & C.J. van de Woerd, magazijnchef & W.W. van de Woerd, electr. monteur
- 159 1948 L.E.J. Helsen, kleermaker.
- 161 1948 H.Fr. Beune & P.M. Klaassen & H.M. Klaassen.
1955 C. Tunnissen.
1959 H.J. Diekstra & M.T. Klaassen, melkhandel.
- 165 1948 G.Th. van Cleef, reiniger GR&O.
1951 C.J. van den Berg, motorreparateur / expediteur & H.P.G. Kempen & G.G. Moerkotte.
1963 J.L. Kerstens, monteur & L. Kerstens.
C.J. van den Berg & Zn, verhuizingen, later verhuisd naar Westkanaaldijk.
Toon, Cas & broer. Toon was mijn vriendje vanaf de kleuterschool.
Tegenwoordig autobedrijf T. van den Berg met zijn voorraad aan de Poemastraat.
- 167 1963 H. van Os, fabriekarbeidster.
- 169 1948 W.Fr. van der Heijden.
1959 G. van Os, brandstoffenhandel.
Fam. Van Cleef, vader werkte als vuilnisman en had 16 kinderen, o.a. Dorus.
- 171 1959 Jan van Haren, pannendekker, later verhuisd naar Nijkerk.
Zoon Tiny woont in de Weezenhof.
- 173 1948 Th.J. Leenders, metselaar & Th. Leenders.
- 175 1948 J.J. Wanet, huisschilder.
1959 A.C. Camer.
- 177` 1948 C.F.H. Manie, hoefsmid.
1959 H. Manie, rangeerder Nederlandse Spoorwegen & A. van Dun.
1963 F.A. Aalders, machinebankwerker.
- 179 1951 C. Klomp.
1963 B.A. Artz, kantoorbediende.
- 181 1948 A.Th. Houtzager, elektricien Nederlandse Spoorwegen & M.J. Houtzager, arbeider vervoer N.S.,
& J.P.H. van de Camp, werkman algemene dienst G&W.

- 183 1948 A.J. Schutte & E.C. Hellewaard & A. Hellewaard, limonade fabrikante.
1959 W. Sluiter,
1963 & S. Reitsma, kelner.
- 185 1948 Th.Jansen, ijsfabrikant & Th.W. Jansen, losarbeider & J.M. Janssen, fabrieksarbeider,
1955 & Th. Frederiks & J.M. Janssen, serveerster & A.W. Janssen,
1963 T. Jansen, koeltechnicus.
- 187 1955 Fam. Arts, Aardappelhandelaar en bekend van de snackzaken onder de naam Piccadilly.
Dochter Anjo Arts.
Hun ex-schoonzoon Johan heeft nog vele jaren de Anjo's snackbar aan de Wezenlaan gerund.
- 189 1948 J.M. Hoogboom, kerkwaskaarsen fabrikant & H.A. Hoogboom, monteur & H.C. Ruterink, chef draadfabriek. Zijn vrouw was beledigd en is daar gestorven.
Later heeft Hoogenboom na de oorlog inwoning gekregen. De Engelsen hadden zeker 100 landmijnen in zijn garage opgeslagen, die ze later weer hebben opgehaald. Later woonde Bartels, de autohandelaar in het huis.

Siaak Rutten.

Deze fabriek was oorspronkelijk gevestigd aan de Graafseweg 59a. De fabrieksschoorsteen is gebouwd in 1919 (vergunning verleend in 1918) in opdracht van Christoffel Wilhelmus Kokke ten behoeve van zijn op te richten bedrijf tot bereiding van kerkwaskaarsen, linoleum-, meubel- en schoenwas en witreiniger aan de Graafseweg 59 en 59a.

In het oprichtingsplan wordt gesproken van Kaarsenfabriek 'St.-Antonius' en Chemische fabriek 'De Bijenraat'. In 1924 vertrekt Kokke naar Hatertseweg 124. In het fabriekje wordt dan de Gelderse Kolenhandel gevestigd. Na de oorlog wordt het fabriekje bij de meubelzaak van Wals getrokken. Het doet dienst als showroom. In 2003 is het fabriekje gesloopt ten behoeve van een nieuw appartementengebouw. De fabrieksschoorsteen is blijven staan, maar de schoorsteentop is verwijderd. De fabrieksschoorsteen is gelegen op het achterterrein van het nieuwe appartementengebouw Graafseweg 47 en staat op de gemeentelijke monumentenlijst.

De kerkwaskaarsenfabriek Sint Antonius blijkt nog veel ouder dan 1915. Blijkens een nieuwjaarsadvertentie in De Gelderlander van 11 januari 1905 was de fabriek toen gevestigd in de Vondelstraat 22-26. En in 1911 vraagt dezelfde fabriek, Vondelstraat 26 " een nette R.K. jongen, niet ouder dan 16 jaar. Aanmelding persoonlijk tusschen 5 en 6 uur namiddag, behalve zondag " (De Gelderlander 10 september 1911).

Nijmegen heeft decennia later overigens nog een andere kerkwaskaarsenfabriek gekend, "St. Ignatius", Weezenlaan 189, eigenaars J.M. Hoogboom & Zn. (advertentie in De Gelderlander van 11 december 1945). Interessante negoties uit de vervlogen tijd van het Rijke Roomsche Leven.

Kokke heeft in de loop van de 20-er jaren zijn bedrijf aan de Hatertseweg kennelijk overgedaan aan J. de Kuijper. Op de scan is immers te zien dat de naam van oprichter Kokke is doorgestreept. En er is een nieuw telefoonnummer bijgekomen. Christoffel Willem Kokke blijkt al in 1915 een kaarsenfabriek te hebben gehad in de Vondelstraat 24.

Peter Kokke, 12 september 2012.

Helaas heb ik van de kerkwaskaarsenfabriek niet meer dan het ene velletje uit de nalatenschap van

de oudste zoon van Chris Kokke. Al zijn kinderen zijn inmiddels gestorven en alle informatie over de fabriek is met ze meegegaan. Ik heb zelf als 2,5 jarige slechts eenmaal mijn opa (in zijn ziekbed) gezien. Van een andere oom heb ik gehoord dat de fabriek in de jaren dertig failliet is gegaan, of dat mijn opa 'eruit is gewerkt' (dat waren zijn woorden). Alle kinderen werden toen van school gehaald en moesten gaan werken voor het gezinsinkomen.

Mel van Beek, kleinzoon van Chris Kokke, 11 mei 2014

Zonder Sjaak Rutten te kort te doen hierbij wat aanvulling en correctie op zijn verhaal. Sjaak heeft de tekst overgenomen die op de website van de Gemeente Nijmegen onder Rijksmonument staat vermeld.

Die tekst is weer afkomstig uit de bijlage 'Redengevende omschrijving van het monument' bij het Raadsvoorstel van 22 februari 2006. De onjuistheden die daar in staan wil ik met mijn verhaal recht zetten.

Kaarsenfabriek St. Antonius bestond al veel eerder. Chris Kokke is al ruim vóór 1900 met de productie van kaarsen gestart, zijn specialiteit was het produceren van rijk versierde paaskaarsen. Hij woonde toen nog bij de winkel van zijn ouders aan de Molenstraat nr. 14.

In 1897 of 1898 is hij verhuisd naar de Bottendaal nr. 13 en heeft daar al personeel gehad.

In juni 1900 is Chris Kokke gehuwd met Heintje Koster de oudste dochter van Andreas Koster uit de Ziekerstraat. Heintje Koster is na hun huwelijk ingetrokken bij Chris Kokke op de Bottendaal nr. 13.

In 1902 zijn ze gaan wonen en werken in de Vondelstraat 22, 24 en 26.

Nummer 22 was een klein fabriekspand gelegen achter de boven en benedenwoning genummerd 24 en 26. Met regelmaat werd personeel gevraagd, de zaak floreerde.

De Chemische Fabriek "De Bijenraat" is door Chris Kokke opgericht in juli 1914 en was op het zelfde adres gevestigd als Kerkwaskaarsenfabriek St. Antonius aan de Vondelstraat 22. Later is voor De Bijenraat ook het woonhuis Vondelstraat 24 in gebruik genomen, de familie Kokke zelf woonde toen op Vondelstraat 26, het bovenhuis.

In 1918 of begin 1919 is de productie van Chemische Fabriek "De Bijenraat" zowel als Kerkwaskaarsen- fabriek St. Antonius verhuisd naar de Graafseweg 59. Chris Kokke en zijn gezin zijn in die periode verhuisd naar de Wolfkuilseweg 160, bekend als Huize Somerchem, waar voordien de weduwe E.A. Hiemink-van Baak woonde. Eind 1920 zijn beide bedrijven ondergebracht in een Naamloze Vennootschap onder de zelfde naam, Kerkwaskaarsenfabriek St. Antonius en Chemische Fabriek "De Bijenraat".

In 1922 heeft Chris Kokke zich terug getrokken uit de Naamloze Vennootschap, waarom is niet duidelijk.

In het voorjaar van 1923 is hij (opnieuw) gestart met een kaarsenfabriek aan de Hatertseweg 122 onder de naam Firma M. Kokke, dus niet zoals vermeld in 1924. Met zijn gezin is hij toen op Hatertseweg nummer 124 gaan wonen. De Naamloze Vennootschap Kerkwaskaarsenfabriek St. Antonius en Chemische Fabriek "De Bijenraat" is eind 1923, ruim een jaar nadat Chris Kokke is uitgetreden, verplaatst naar Oosterbeek Laag vlak bij het gelijknamige spoorwegstation. Na die verplaatsing eind 1923 wordt in het fabriekspand aan de Graafseweg de Gelderse kolenhandel gevestigd.

In 1930 bestond de Chemische fabriek De Bijenraat nog steeds, wat er na die tijd met de fabriek is gebeurd is mij (nog) niet bekend. De aanname dat het bedrijf is overgedaan aan Jhr. J. de Kuijper is niet correct. Jhr. J. de Kuijper was mede-directeur van de eind 1920 opgerichte Naamloze Vennootschap en is in 1923 uit de Naamloze Vennootschap getreden.

Het briefpapier van 1920 waarop oorspronkelijk de naam van Chris Kokke en zijn telefoonnummer stonden vermeld is toen ingedrukt met doorhalingen en voorzien van het telefoonnummer van Jhr. J. de Kuijper.

De Kaarsenfabriek St. Ignatius van J.M. Hoogboom & Zn heeft ook mijn aandacht getrokken. Een van de medewerkers van Chris Kokke in 1915 heette Jan Hoogboom, of dit de man is die later de kaarsenfabriek St. Ignatius is gestart weet ik (nog) niet.

Chris Kokke is uiteindelijk eind 1930 door de Rechtbank in Arnhem failliet verklaard, mijn neef Peter Kokke refereert hier in zijn reactie ook aan.

Op de website van Klein Lourdes kwam ik een tijdje geleden de naam tegen van Chr.W. Kokke als leverancier van kaarsen. De kapel in Tienray is bekend van zijn replica van de grot van O.L. Vrouw van Lourdes en werd zeker in de periode begin jaren 1900 druk bezocht.

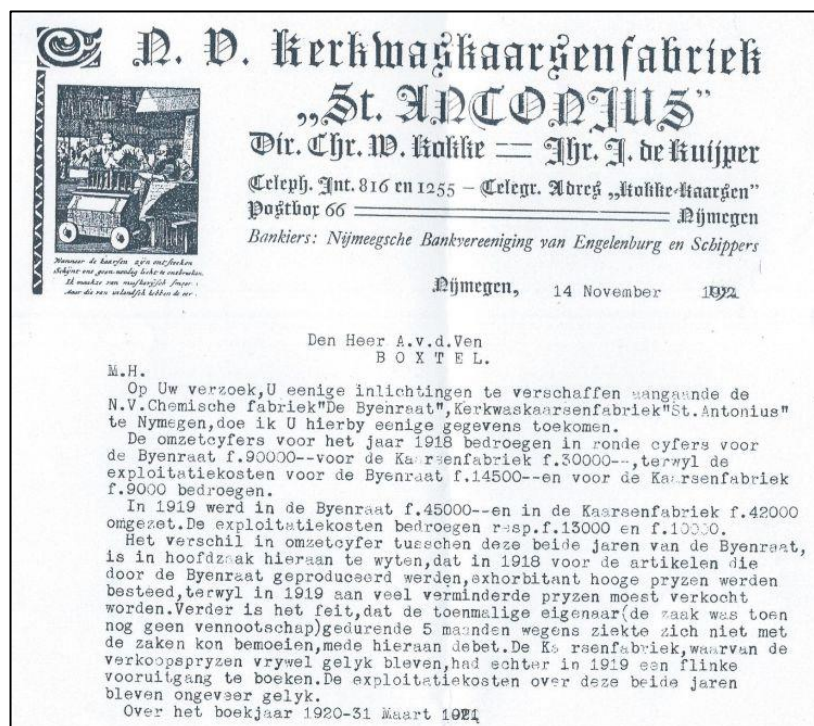
Uit verder onderzoek bleek dat het parochiearchief uit die tijd compleet bewaard is gebleven.

Ook een aantal nota's en kwitanties van Kerkwaskaarsenfabriek 'St. Antonius' van Chr.W. Kokke heb ik daar terug gevonden. Naast de kaarsen die in de kapel bij het beeld van O.L. Vrouw van

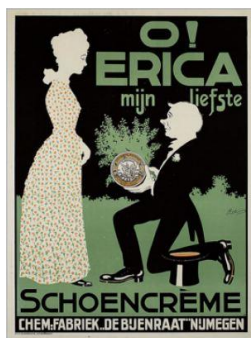
Lourdes werden opgestoken heeft hij ook andere zaken geleverd o.a. rijk versierde processiekaarsen de specialiteit van Chris Kokke.

Bijgaand een 3-tal verschillende briefhoofden van 1912, 1914 en 1915 uit de Vondelstraat periode en een exemplaar uit 1927, de periode dat hij een fabriek had aan de Hatertseweg. Op de nota's van de kaarsenfabriek uit de Vondelstraat periode werd na 1915 de volgende tekst ingedrukt:

'Vraag prijsopgave van Schoen-, Linoleum-, Meubelwas, Marmerpolijst etc. etc.', ongetwijfeld een verwijzing naar de producten van de door Chris Kokke opgerichte Chemische fabriek 'De Bijenraat'.

Bron: Ibo Boekhoorn.

De Chemische fabriek De Bijenraat is in juli 1914 opgericht door mijn grootvader Chris Kokke (W.Chr. Kokke 1873 – 1950), tevens de oprichter van Kerkwaskaarsenfabriek St. Antonius. De Chemische fabriek De Bijenraat maakte wasproducten, aanvankelijk voor het verwerken van de wasrestanten uit de kaarsenfabriek die begin 1900 gevestigd was aan de Vondelstraat nr 22.

Onder de merknaam ERICA werden in de Chemische fabriek De Bijenraat de volgende producten geproduceerd: schoenwas, meubelwas, linoleumwas, vloerwas en marmerpolijst, later werd onder de zelfde merknaam toegevoegd witreiniger in poedervorm, geperste blokjes en vloeibaar in kleine flacons, dit alles voor het reinigen van linnen schoenen.

Mijn grootvader heeft zich in 1922 terug getrokken uit de NV Chemische fabriek De Bijenraat en de Kerkwaskaarsenfabriek St. Antonius. Eind 1923 is de productie verplaatst naar Oosterbeek Laag, vlak bij het gelijknamige spoorwegstation.

De bovenste advertentie is afkomstig uit het reclamearchief, het is onbekend wanneer deze voor de eerste keer is gepubliceerd, waarschijnlijk ergens tussen 1920 en 1925. De tweede advertentie is mogelijk getekend door Andries Koster de zwager van Chris Kokke en stond in De Gelderlander in mei 1920. De derde advertentie (Witreiniger) stond in De Gelderlander in juni 1917. In zover mij bekend is er geen relatie tussen de Verenigde Chemische fabrieken en Chemische fabriek De Bijenraat.

189 1959 H. Arts, handelaar in aardappelen, groente en fruit, en in het bijzonder patat frites.

Dochter Anjo Arts.

1963 & J.G.M. Cöp, aardappelen handelaar.

Arts is later bekend geworden met zijn frituurzaken Picadilly o.a. in de Houtstraat. In het pand aan de Wezenlaan werden o.a. de nassi- en bamiballen en kroketten gemaakt, waar ik (René Martens) nog vaak heb meegewerkt als parttime baantje. Achter op de deel was het altijd gezellig en kwamen mijn vriendjes uit die tijd o.a. Ernie Snabel en Peter Bellink altijd gezellig ouwehoeren.

Johan Boerboom, de ex van Anjo, heeft nog jarenlang daar de frituurzaak gerund en is inmiddels overgestapt in de verhuur van cateringwagens onder de naam ANJO's Snackwagens: voor uw feestje, partijen en evenementen verzorgen wij voor u de "snackwagen"; Beenhamwagens, ijswagens en buffetten.

191 1940 van Buren-Meinardi.

Ik ben Anje van Buuren-Meinardi. Wij woonden van 1940-1948 op de Wezenlaan 191.

Mijn vader werkte bij het Shell-depot aan de Weurtseweg en was na de oorlog het hoofd ervan.

In augustus 1948 verhuisden wij naar Den Haag, waar mijn vader op de hoofdboeking van Shell ging werken. Wij hadden drie kinderen: Anje, Ella en Herman.

Naast ons in de lunchroom woonde het gezin Steverink. Zij hadden 6 kinderen. De vader, een fanatieke NSB'er werd door ons Baron Steverink genoemd. Het enige aardige kind was Dini, met wie wij wel eens speelden. Harry was de oudste en blies trompet. Fransje was een geniepig ventje. De jongste was Fonsje. De moeder was Duits en daarom kwamen er nogal eens Duitse soldaten over de vloer. Zij speelde dan piano en de moffen zongen van die zwaarmoedige liederen.

De familie van Cleef woonde in dat oude huisje aan de Wezenlaan. Ik herinner me Dorus nog heel goed. Hij zei dat zijn vader putjeschepper was. Ze hadden in de benedenstad gewoond en waren daar uitgebombardeerd. Het was een asociaal gezin.

191 1959 J. Herber, technisch ambtenaar.

1963 G.H. Nijs, typegraaf & G.M. Nijs, bufferbediende & J.A.

Nijs, matroos.

Fam. Meinardi, Anje van Buuren-Meinardi.

Op de hoek Hazenkampseweg 312, cafetaria en café Goffertzicht.

Zie en lees meer onder Hazenkampseweg.

Oorlog en De Goffert

Zie bijgaand verhaal over Theo Aalbers Hatertseweg 224 en de gevolgen van bezoek aan de gebivakeerde soldaten in de Goffert.

Theo Aalbers

De 13-jarige Theo Aalbers woonde op Hatertseweg 224, waar zijn ouders een bloemisterij hadden. Hij werd op een indirecte manier slachtoffer. Zijn broer Peter vertelde Janssen erover. Hier een ingekorte versie.

'Theo en ik struinden vrijwel elke dag rond tussen de militaire tenten in de omgeving. Met een aantal jongens uit de buurt trok ik er begin oktober 1944 weer op uit om in het kamp bij de Goffert een kijkje te nemen. Theo, meestal de grote gangmaker, maakte tot ieders verbazing geen aanstalten om met ons mee te gaan en mijn moeder vroeg hem of hij niet mee

moest. Zijn antwoord was: 'Moet ik dan dood?'. Vermeedelijk had hij gehoord over de vele slachtoffers die er dagelijks door granaten omkwamen. Hij liet zich toch overhalen en vertrok met ons naar de Goffert. Juist bij onze aankomst vuurde een aantal kanonnen hun ladingen af in de richting van Kleef. Theo schrok enorm, maakte rechtsomkeert en rende over de Vossestraat naar huis. In zijn haast rende hij onder de jeep

van een Engelse legerarts, die aan het lazaret op kamp Jonkerbosch verbonden was. Zijn verwondingen vielen mee, maar het straatvuur veroorzaakte binnen enkele dagen tetanus. Na een paar dagen van thuisverpleging werd hij in het Canisiusziekenhuis opgenomen, maar het was te laat. Door de infectie kreeg hij verschrikkelijke en pijnlijke krampen, die uiteindelijk zijn dood tot gevolg hadden...

Mijn moeder heeft het zichzelf nooit vergeven dat zij Theo min of meer gemaand had met de jongens mee te gaan. Jarenlang zagen de mensen uit de buurt haar elke dag naar het kerkhof fietsen, met een boekje bloemen uit eigen tuin onder de snelbinders.'

Kruizing Hazenkampseweg.

Twee bewoners van de hedendaagse 3^e generatie van de Wezenlaan schreven in 2005 een leuke terugblik over dit laatste deel van de Wezenlaan 193 – 247 en de Goffert.

Auteurs: Cor van Halen (No 221) en Harrie van der Wielen (No 223).

Ik beschik nog niet over digitale versie, maar heb enkele passage hieruit vast overgenomen.

- 193 1936-1948 J.Th. van Lee, brood- en banketbakker & J.J.J. Hol, bakker,
1955 & A.M.G. Jansen, bakker. Kinderen Jantje en Thea.
1959-1994 Theo & Riet van Veluw, vader bakker met bakkerij in de kelder,
Kinderen: Annemarie & Jolanda,
1963 & T.J. van Veluw, kok.
Hun dochter Jolanda zat in de gemeenteraad van Nijmegen en is zij in 2008 VVD wethouder
geworden in Heumen. Zij was bevriend met wethouder Paul Depla.
2002 Theo Meuwese, musicus.

Annemarie van Veluw.

Ik ben geboren in 1960 op Wezenlaan 193. Mijn ouders Theo en Riet van Veluw hebben de bakkerij gekocht in 1959. Ik weet eigenlijk niets van de periode voor die tijd. Een paar jaar hebben mijn ouders naast de bakkerij een cafetaria gehad. Op de oude foto kun je aan de linkerkant dubbele deuren zien, daar was de cafetaria. Toen mijn ouders deze in circa 1966? gesloten hebben hadden wij een heerlijke grote speelruimte. Toen ik mijn communie heb gedaan in 1967 hadden we een lekker eetzaal. Later is nog onze benedenverdieping verbouwd. De ruimte van de cafetaria werd bij de woonkamer getrokken.

In de kelder werd het brood gebakken. Mijn vader moest dus altijd met alle kratten naar boven. Met de Kerst was het altijd gezellig bij ons. De dagen voor de kerst waren hartstikke druk en 2 dagen voor de Kerst werd onze woonkamer helemaal op z'n kop gegooid en werden er allemaal stellages gebouwd (op de meubels) om alle bestellingen klaar te leggen. Alles moest natuurlijk driedubbel gecontroleerd worden. In de winkel stonden dan 3 mensen (mijn moeder en wij en later en in de kamer stonden dan nog 'n paar mensen. Uit de winkel werd dan de naam van een klant geroepen en degene die in de kamer stonden zochten dan de bestelling op. Het was een sport om zo snel mogelijk weer de stellages af te breken. Als de bestellingen dan allemaal weg waren dan werd de kamer weer een kamer en werd de kerstboom opgetuigd.

Mijn moeder is helaas op kerstavond 1992 plotseling overleden en mijn vader heeft de bakkerij nog 1 jaar aangehouden. In 1994 is de bakkerij definitief gesloten. In dat jaar heeft Tom Meeuwse het pand gekocht en heeft beneden in de bakkerij een studio gemaakt.

Ans Zonnenberg-Kuiper

Hier heb ik nog gewerkt toen ik 15 - 16 was, in de winkel en in het huis, ik mocht zoveel snoepen als ik maar wilde, tot ik er natuurlijk ziek van werd. Toen ik een keer ziek was heeft mijn moeder

het overgenomen en toen gezegd dat het te zwaar was voor mij en ben er toen mee gestopt. Toen ben ik bij de "BIEB" in de van Welderenstraat gaan werken, dat was heel leuk werk, want er was ook een winkel voorin met kantoor artikelen en achter was de bibliotheek.

Wezenlaan 193: Jantje van Lee

Noviomagus: 13 juli 2010 door Anje van Buuren-Meinardi.

Jantje van Lee was mijn vriendje. We woonden allebei op de Wezenlaan. Ik op nummer 191 en hij op nummer 193. We speelden vaak samen en konden heel goed met elkaar opschieten. Jantje was een heel lief jongetje en ik af en toe een kattekop. De achteruitgang van onze tuin kwam uit op de Hazenkampseweg en Jantjes huis was schuin tegenover ons op de hoek van de Hazenkampseweg en de Wezenlaan. Jantjes vader was bakker. Hij had nog een ouder zusje Thea en nog twee jongere broertjes, voor zover ik me dat kan herinneren.

Jantje was een paar maanden jonger dan ik. In september 1944 zou ik naar de eerste klas van de lagere school gaan. Mijn ouders hadden de Nutschool aan het Hertogplein midden in de stad voor mij uitgekozen. Ik was er verschrikkelijk trots op dat ik naar school zou gaan. Ik plaagde Jantje er vaak mee, want hij was immers een paar maanden jonger dan ik en hij moest nog een jaartje wachten. Wat ik me heel goed herinner is dat ik met mijn moeder naar de school aan het Hertogplein ging. We kwamen in een hal en van een brede trap met uitgesleten treden kwam een dikke, oude man in een zwart pak, glimmend van ouderdom, op ons af. Een horloge hing aan een ketting op zijn dikke buik. Ik was erg onder de indruk van deze deftige mijnheer, het hoofd van de school. Na een kort gesprekje werd ik aangenomen.

Alles zou echter anders verlopen. Tegen de tijd dat de scholen weer zouden beginnen eisten de Duitsers dat alle kinderen gewoon naar school moesten gaan, of de school nu ver weg of dichtbij lag. Op een dag stond de heer Sjollema, subhoofd van de Nutschool voor onze deur. Hij was op van de zenuwen. De Duitsers hadden hem gezegd dat alle kinderen gewoon naar school moesten of er nu gevaar dreigde of niet. Gebeurde dat niet, dan zou zijn huis in brand gestoken worden. Hij had echter een oplossing gevonden. Een familie, die halverwege de Hazenkampseweg woonde, had zich bereid verklaard enige leerlingen van de Nutschool op te vangen. De dochter des huizes was ook leerling op die school. En zo gebeurde het. Drie leerlingen. Ik was de enige die in de eerste klas zat, de anderen zaten in de vierde. Ik vond het helemaal niet leuk zo alleen in die klas. Schrijven en lezen vond ik vreselijk. Wat viel dat vies tegen en ik had me er toch zo op verheugd. Voortaan, als de andere kinderen, waaronder Jantje, buiten speelden, moest ik onder toezicht van mijn moeder huiswerk maken, dat wil zeggen woordjes leren schrijven en sommetjes maken.

De oorlogsjaren

"Railway Bridge Column", bestemming spoorbrug (C.O. Capt. J. Neville, Grenadier Guards. Gids Herman van de Pol (een andere bron noemt Piet Gerrits). Twee Mobiele Pelotons Infantry/2 Bat Grenadier Guards + Cie D/2/505 PIR+ vijf Sherman tanks 2/Bat. / Grenadier Guards (Lt. James Scott) komen via de Wezenlaan-Groenestraat, Graafseweg, Nieuwe Nonnendaalseweg en Koninginnelaan.

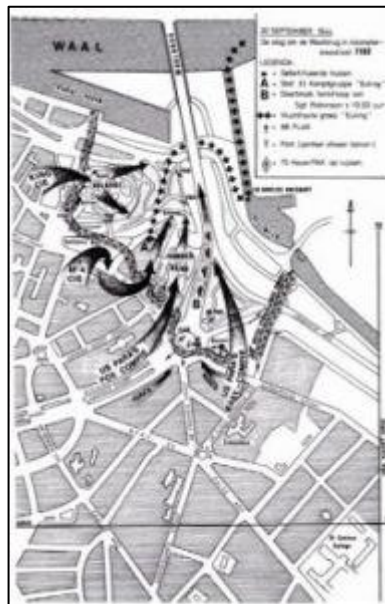
De aanval op de spoorbrug op Dinsdag namiddag 19 september 1944 wordt afgeslagen door felle tegenstand van de Duitsers, Kronenburgerpark, Hezelpoort, Waalkade, Zuidelijke oprit spoorbrug. Hierbij sneuvelt o.a. US 1st Luitenant Waverly W. Wray (postuum MWO4) door een sluipschutter. Door een Duits 88 mm kanon en twee snelvuurkanonnen worden twee Britse Sherman tanks uitgeschakeld, waarna de Column B. van Capt. J. Neville, Grenadier Guards, met gebrek aan munitie zich terugtrekt tot de kerk in de Krayenhofflaan.

De jonge commandant van de US 82nd Airborne Division bespreekt in zijn HQ in de bossen bij de NEBO zijn plan voor de Waaloversteek met de Commandant van Horrocks, Generaal Dempsey. Achter Gavin Lt. Gen Boy Browning

die het plan een dag uitstelde.

Aanvalsplan geallieerden 20 september 1944, tanks vanuit het westen, para's van 505 PIR vanuit het Zuiden en Zuidoosten.
Zuidelijke oprit verkeersbrug met Hunnerpark.

Overzichtsfoto gemaakt na de slag, want de op 29/30 september gemaakte pontonbrug is te zien.

Dit Market Garden en het latere Veritable offensief tegen de Duitsers is ook de Wezenlaan bewoners niet ongemerkt voorbij gegaan. Direct tegenover de nummers 193 t/m 241 stonden de Engelse kanonnen van waaruit de Duitse linies werden bestookt. Achter de kanonnen stonden de benzinetanks meters hoog opgestapeld. Als daar een bom op zou zijn gevallen zouden de huizen zijn weggevaagd. Een Duits vliegtuig die probeerde aan te vallen is gelukkig bijtijds neergehaald (bron Jos Migo).

Veel Engelse en Canadese soldaten en verzorgingstroepen zijn lange tijd ingekwartierd geweest, waar weer vele vriendschappen en contacten door zijn ontstaan. Ook menig jong meisje raakte verliefd en vertrok later met haar lief naar Engeland.

Het Oorlogsgeweld

In september 1944 werden de gevechten steeds heviger. Het geschut van de Duitsers en later de Engelsen op De Goffert tegenover ons huis brulde dag en nacht. Op een stralende dag in september zagen we gele, groene, blauwe parachutes naar beneden komen. Iedereen was opgetogen en er werd geroepen: "De Amerikanen zijn geland in het Konijnenpad" (op de Goffert). Mijn vader klom op het dak om vandaar eens goed te

zien wat er allemaal aan de hand was. Iemand van de Binnenlandse Beveiligingsdienst zag mijn vader en riep met het geweer in aanslag: "Kom onmiddellijk van dat dak af, anders schieten we je er af".

Foto van Joop Martens op een Matchless motor (No 239).

Later bleek dat de paratroepen veel verder weg waren geland. Het duurde echter niet lang of de Amerikaanse paratroepen, jongens van 18 en 19 jaar, bereikten de Wezenlaan, waar mijn moeder ze met het geweer in aanslag tuin na tuin zag doorkruipen. Wij zaten inmiddels met kloppend hart in de kelder. Zouden ze in de kelder komen? Wat zou er met ons gebeuren? Gelukkig gebeurde er niets.

Heel snel wisselden de Amerikanen hun geschut in voor dat van de Duitsers. We dachten, het zal nog wel een dagje duren voordat ze gaan schieten. Maar nee, binnen een paar uur begonnen de kanonnen te blaffen en dit geschut was zo krachtig dat meteen een smeedijzeren lamp met aan weerskanten vier pieken op tafel viel, precies op de plek waar mijn moeder net mijn babybroertje verschoond had. Schilderijen volgden en scheur na scheur vertoonde zich in de muren. De voorruit viel in splinters naar binnen. Repareren kon niet, want er was nergens aan materiaal te komen. Bij gebrek aan beter plaatste mijn vader het onderstel van de babybox in het open gat. Mijn broertje moest het dan maar zonder doen.

De vrouw van de bakker en moeder van Jantje kon het met haar kinderen niet meer uithouden in de warme bakkerskelder. Haar man zat zeker al een jaar als kloosterling ondergedoken in een klooster in Noord-Brabant, waar hij kok was. Op een avond was het huis van de bakker in de zoeklichten geplaatst, de Duitsers drongen het huis binnen, maar intussen had de bakker net de tijd gehad zijn schuilplaats te bereiken. Zodra de Duitsers weg waren wist hij te ontsnappen. Mijn

moeder besloot de moeder en haar kinderen in onze kelder op te nemen. Dat betekende drie volwassenen en zeven kinderen samengepakt in een betrekkelijk kleine ruimte.

Schuilen in Kasteel Heijendaal

Het schieten ging maar door en door. Juffrouw van Lee – zo werd ze genoemd – kon de situatie niet langer aan. Zij werd er verschrikkelijk zenuwachtig van. Ze wilde weg en zo gauw mogelijk. Haar schoonvader was tuinman op kasteel Jurgens aan de Sint-Annastraat. Daar zou het vast beter zijn.

Op een avond, het was pikdonker, liepen juffrouw van Lee, mijn vader met de knijpkat voorop, mijn moeder met kinderwagen met daarin mijn broer, en wij, zes kinderen, over de Hazenkampseweg. De granaten, die op de Goffert afgeschoten werden, vlogen over onze hoofden en halverwege de Hazenkampseweg was de luchtdruk zo groot dat wij, kinderen, het niet meer op de been konden houden, en kruipend op handen en voeten onze weg moesten vervolgen. Toen we de Sint-Annastraat bereikten nam het schieten iets af, waardoor we weer overeind konden komen.

Tien Tanks van de 2nd Irish Guards, achter het gebouw van de Nyma, gesteund door 81 mm mortieren van 2/504 PIR, legden met rookgranaten een rookscherm aan voor de Waaloversteek en beschoten vijandelijke stellingen aan de overzijde van de Waal, totdat zij gebrek aan munitie kregen.

Vanaf het Goffertpark vuurde het 153ste Regiment Veldartillerie van de Guards Armored Division met 25- ponders kanons van de Leicester Yeomanry R.A. op de Duitse stellingen. Ook werden hiervoor vliegtuigen gebruikt doch hun resultaat was minimaal.

Op de Sint-Annastraat was het een drukte van je welste. De ene Amerikaanse tank na de andere rolde voorbij. Met grote moeite wisten wij de straat over te steken. Mijn moeder waarschuwde mij: "Kijk goed uit, loop zoveel mogelijk links en pas op voor de mangaten". Het was aardedonker en om de zoveel meter was er een diep mangat gegraven. Mijn moeder riep naar mij: "Ik kan niet op je letten, want ik kan al bijna niet vooruitkomen met de kinderwagen. Je moet zelf je weg zien te vinden". Ondertussen raasden de tanks langs ons heen. Hoe ik in het donker de weg heb gevonden, weet ik niet meer, maar gelukkig vond ik mijn vader en zusje bij de ingang van het landgoed. Maar waar bleef mijn moeder? Eindelijk kwam ze eraan. Ze was met de kinderwagen in een mangat terecht gekomen. Een soldaat had het gezien en had de wagen eruit getrokken.

We kwamen bij het kasteeltje van Jurgens aan en werden naar de kelder gebracht, die propvol vluchtelingen zat. Ik zie nog steeds hoe die mensen in die kelder ons aankeken. Hun ogen spraken boekdelen: "Wat komen jullie hier doen? Zie je niet dat wij geen plek voor jullie hebben?" Er hing een vijandige stemming. Toch werd er plek gemaakt voor juffrouw van Lee en haar kinderen. Maar waar moesten wij naartoe? We werden naar het huis van de chauffeur gebracht. Daar zou nog plek zijn. Toen we daar aankwamen bleek de kelder ook al stampvol vluchtelingen te zitten, maar boven in het huis was de slaapkamer van de tuinman en zijn vrouw nog onbezet, omdat niemand het aandurfde bovengronds te slapen. Ik kwam met mijn ouders in een bed dat al dagen door meerdere mensen beslapen was geweest, maar zelfs mijn vader, die heel erg vies was uitgevallen, kon dat niets schelen. We waren doodop en waren blij dat we een bed hadden. Ik sliep tussen mijn vader en moeder in. Voor mijn zusje was er een kinderledikantje en mijn broertje bleef in zijn kinderwagen. Die nacht hebben we geen oog dichtgedaan. Het schieten was nog erger dan op de Weezenlaan. De hele nacht lagen we te schudden in ons bed.

De volgende dagen.

Na een karig ontbijt zegt mijn moeder resoluut: "Ik ga terug naar huis. Het is hier nog erger dan thuis en hoe zullen we ons huis terugvinden". Even later lopen we weer over de Hazenkampseweg terug naar huis, dat we ongeschonden aantreffen.

Juffrouw van Lee komt na een paar dagen met haar kinderen terug en Jantje en ik gaan weer samen spelen. Op een ochtend loop ik naar buiten onze tuin aan de Hazenkampseweg in en zie Jantje schuin aan de overkant van de straat staan. Hij roept: "Kom je spelen?" Ik ren naar binnen om aan mijn moeder te vragen of ik dat wel mag. "Ik heb dat liever niet", zegt mijn moeder, "want het is de hele ochtend al zo roerig". "Ach, mag ik toch?" fleem ik en na haar "vooruit dan maar" ren ik de achtertuin in. Jantje staat voor zijn huis op mij te wachten. Net als ik over wil

steken, giert er iets door de lucht. Ik schrik geweldig en druk me plat in de goot en ren daarna zo snel mogelijk het huis weer in. Een granaat is halverwege de Hazenkampseweg ingeslagen. Een half huis is weggeslagen.

Als ik na een paar dagen het weer aandurf naar de overkant te gaan om te spelen, blijkt Jantje ziek te zijn. Hij zit aan tafel in de huiskamer achter de winkel. Een slordige lap zit om zijn vinger gedraaid waarmee hij in een kopje soda zit. Hij heeft bloedvergiftiging in zijn vinger. Jantjes moeder wil hulp halen voor haar zieke zoontje, maar hoewel het Canisiusziekenhuis aan het eind van de Hazenkampseweg ligt, is dat niet mogelijk. De luchtgevechten van laagvliegende vliegtuigen zijn hevig en het afweergeschut brult constant. Ze durft het niet aan de kinderen alleen te laten. Van nu af aan kom ik iedere dag over om te kijken hoe het met Jantje gaat.

Dan ineens, het is nog erg vroeg, staat juffrouw van Lee voor onze deur. Ze komt vertellen dat zij Jantje die avond bij zich in bed heeft genomen, omdat het kind zo ziek was. Die ochtend vindt ze een dood kind naast zich. Wat een tragedie, eigenlijk is Jantje een oorlogsslachtoffer, want door het oorlogsgeweld kon zijn moeder geen hulp voor hem halen. Jantje sterft op 5-jarige leeftijd 23 december 1944 en wordt op het kerkhof achter de Groenestraatkerk begraven.

Een maand later vraagt ons vriendinnetje Ans mijn zusje en mij om naar het kerkhof te gaan om het graf van Jantje te bezoeken. Na lang zoeken vinden wij het grafje, een berg zand en anders niets. We vinden dat heel erg zielig voor Jantje en besluiten mooie steentjes van andere graven te pakken om er zijn grafje mee op te fleuren. Ans besluit dat we de steentjes in de vorm van een kruis moet leggen. En zo wordt het grafje aangetroffen. Wie heeft dat gedaan? De pastoor spreekt Ans hierop aan en geeft haar een fikse reprimande. Ans en haar twee vriendinnetjes mogen ooit meer op het kerkhof te komen.

Jaren later.

Begin 1986 ligt mijn dochter in de Sint-Maartenskliniek. Ik heb de auto bij me en logeer in een klein hotelletje in de buurt. Als ik niet bij mijn dochter ben, dan rijdt ik alle bekende plekjes af.

Zo besluit ik naar het kerkhof te gaan om het graf van Jantje te bezoeken. Op het kerkhof zoek en zoek ik en probeer mijn geheugen zo goed mogelijk te raadplegen. Het grafje zou toch ergens bij een hek moeten zijn. Maar hoe ik ook zoek, ik vind het niet. Aan een doodgraver, die een graf aan het delven is, vraag ik waar het grafje zou kunnen zijn. Hij verwijst mij naar de kinderafdeling, maar daar ligt hij niet. Dan geeft de man mij het advies de beheerder van het kerkhof op te zoeken.

De beheerder blijkt in het huis op de Hazenkampseweg te wonen waar op die bepaalde dag de granaat insloeg. Hij zegt: "U moet maar niet kijken naar de rommel. Wij zijn aan het puinruimen..... Mijn huis wordt op dit moment verbouwd". Hij laat mij het boek van de begraafplaats zien. Hieruit blijkt dat de ouders van Jantje inmiddels zijn overleden. Dan vinden wij de aantekening: kind van Lee overleden 23 december 1944. De graven van juffrouw van Lee en haar man en dat van Jantje blijken geruimd te zijn. Jantje was mijn vriendje, een heel aardige jongen, hij werd vijf jaar..... en na al die jaren zie ik hem nog steeds heel duidelijk voor me staan. Hij blijft altijd in mijn herinnering.

195 1949 J. Aarts & M.J. Aarts,
1951 & M.H. Aarts, besteller PTT & J.R. Keyzer, kleermaker.
1955 J.H.M. van Huet, werkman Gelderlander Pers / fabrieksarbeider.
1959 A.H. de Vries, boekbinder & J. Aarts.
1963 H. Gerrits, dakdekker.
1980 Ab & Hetty Keyzer.
Zoon van Ab Keijer sr. destijds bontmakerij aan de Vossenlaan, waar zoon Ab ook nog vele jaren heeft gewerkt.

197 1948 G.J.G. Hendriks, machinist Nederlandse Spoorwegen.
Kinderen René en Emmy Hendriks.

199 1948 Th. Deurzen, kaashandelaar & W.H. Veenendaal & A. Riethof.

201 1951 H. Bartels, opzichter G&W.

203 1948 G.H. van der Horst, magazijnmeester / musicus / dirigent,
1951 & J.G. van der Horst.
1959 H.A. de Leeuw, fabrieksarbeider.

205 1948 M.A.J. Mulder, timmerman / aannemer, & Zoon.

➡ Doorgang.

207 1948 J. Kuin, metaaldraaier. & J. Turkensteen. & G.H. Toeter & H. Toeter, stoker sleepboot & J.C. Toeter & S. Leemberg.
1955 A. van Geijtenbeek & A.P. van Geijtenbeek.
1959 P.G.A. Rammeloo.
1963 M.A.C. Devillers & A. Hoeven.

209 1948 H. Mirck, schrijver 1e klas wederopbouw.
1955 J.J. Groenen, chemigraaf.
Dochter Henriette is later getrouwd/gescheiden met Frans Thijsen (voetballer o.a. bij NEC 1970, Twente 1973 en Ipswich Engeland 1979).
2019 Bij toeval kwam ik (René van 239) Henriette tegen, nog steeds een leuke meid en zij woont nu weer in Nijmegen St. Annastraat.

➡ Doorgang.

211 1948 G.J. de Poel, kantoorbediende W. de Poel & B. Scheerlink.
1951 Jan Ariëns, timmerman.
1959 L.H. Knuiman, ploegbaas Nederlandse Spoorwegen & L.F.P. Knuiman, coupeuse.

213 1948 A.W. Kuijpers & J.I.M.T. Vernimmen.
1955 Harry B.L. en Greet Kuijpers. Hij was hulppostbode PTT en een gezin met 6 kinderen. O.a. Tjeerd en Toon en 2 zussen.

215 1948 A. Peters, beambte Nederlandse Spoorwegen, 2 dochters.

217 1948 J.C. Gerritsen, kostuumnaaister,
1963 & P.C. Gerritsen.
Fam. Hermeling.

219 1948 A.H. van der Horst, reclametekenaar. & H.H. van Ermingen, machinebankwerker,
1963 & J.A.T.M. Keulemans & R.G.M. Keulemans.
Fam. Van Voorst.

221 1948 J.A.C. Thie, calculator,
1963 Joke Thie, receptioniste.
xxxx-nu Cor van Halen.

223 1948 P.G. Geurts & E.L. Geurts & G.C. Geurts & G.L. Geurts, tuinman.
xxxx-nu Harrie van der Wielen.

225 1948 W. van den Brandt, zieke dame, lag altijd voor het raam.
1959 G. van Voorst, wegwerker Nederlandse Spoorwegen & M.J. van Voorst, machinist.

➡ Doorgang.

Wezenlaan 227-247

Volgens van Halen & Wielen is dit laatste blok woningen opgeleverd in 1938 en was mijn ouderlijk huis Weezenlaan 239 en dus trouwden mijn ouders in juni 1938 zoals dat vroeger voor RK gelovigen gebruikelijk was. Mijn ouders waren de eerste bewoners woonden daar tot hun overlijden in 1977. Mijn vader kwam uit het centrum in de Ziekerstraat. Zijn collega's vroegen hem of hij in het buitenland ging wonen en dat klopte in die tijd midden tussen de boerderijen en korenvelden.

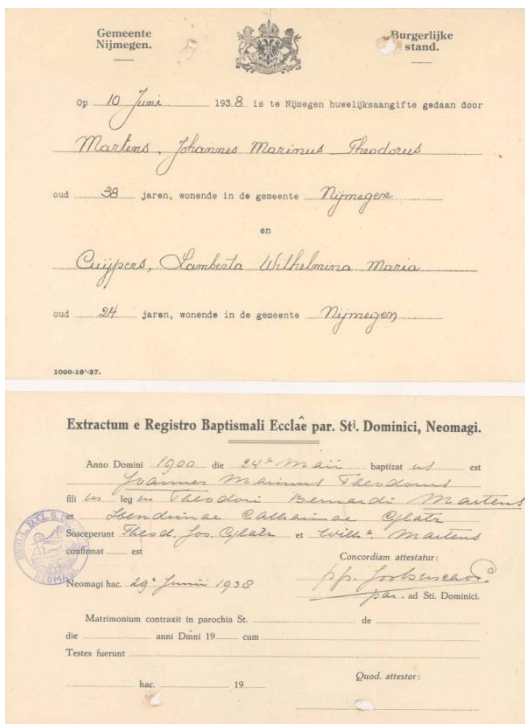
De beerputten in achtertuin werden in 1958 vervangen door nieuwe straatriolering, waar wij heerlijk in de opgebroken straat tijdens de aanleg konden spelen.

De Goffert was pas opgeleverd en 23 jaar is voor mij een prachtige speeltuin geweest. Sinds drie jaar ben ik daar weer terug als organisator van de Goffert Nacht van de Ommetjes op de eerste zaterdag in oktober.

René Martens (mijn jeugdjaren aldaar van 1949 tot 1973).

Zie tevens mijn genealogie verhalen:

www.genealogie-rene-martens.nl

227 1951 Fam. Wim Waalpoel.

1959 P.C.G.J. Schönberger, verkoper o.a. Woondrome – Wijchen.

Fam Schönberger verhuisden naar Weurt. Vader werkte als verkoper bij Eltink Meubelen in Wijchen.

2016 Van Hans Bregonje, Leeuwstraat 19.

1956 Voor het huis van zijn tante met Fred Titselaar, Lodi van Asselt en Hans Bregonje.

229 1948 A.J. Ponsioen, modelleur aardewerkfabrikant.

19?? Fam. Van Hasselt, zoon Lody woont anno 2017 in Roosendaal.

20 augustus 2016. Hier het verhaal van kleindochter Elsbeth Ponsioen.

Weezenlaan 229: 1938-1981 - **De familie Ponsioen.**

Mijn naam is Elsbeth (4-9-1959), ik ben de dochter van Jaap en Wiet Ponsioen-Tummers (overleden 3 januari 2011). Zij hebben drie kinderen gekregen waarvan ik de middelste ben. Ik heb twee broers, Boudewijn (24-9-1955) en Paulus (11-12-1965 - overleden 9 juli 2011).

Op naaststaande foto sta ik als tweejarige op een stoel in de achterkamer in het huis van mijn opa en oma, Nol en Christien, aan de Weezenlaan. Ik bewaar liefdevolle herinneringen aan hen. Zo heeft oma de mooiste kleding voor mij gebreid, van sokken tot ingewikkelde vesten, en dat hield ze vol tot op zeer hoge leeftijd. Ook ging ze met mij, destijds 18 jaar oud, mee naar de film om daarna in mijn stamcafé nog een afzakkertje te drinken. Met een bos wit haar, tasje op schoot, zat ze nippend van haar werkende te genieten. Ze was nieuwsgierig en had veel interesses. Opa was een bescheiden, hardwerkende man. In zijn vrije tijd schilderde hij graag. Voornamelijk vergezichten, zoals zeeslagen. Hij vond het leuk om met zijn kleinkinderen te knutselen en hield van een drankje en een dansje op zijn tijd. Mijn dierbaarste herinnering bewaar ik aan de dans die hij maakte als bijna tachtigjarige in onze woonkamer op Jailhouse rock van Elvis Presley. Even zag ik de jonge man in mijn opa toen hij met een stralend gezicht losjes vanuit de heupen - alla de Charleston - meebewoog op de muziek.

De Familie Ponsioen

19 november 1924 - Trouwfoto Arnold Ponsioen en Catrien Blokland.

Arnoldus Jozef Ponsioen (Nol) en Eva Christina Blokland (Christien) betrekken in 1938 met hun twee zoons - Arnold twaalf en Jaap tien jaar oud - de woning op nr. 229 aan de toen nog met twee e's geschreven Weezenlaan.

Nol en Christien zijn beiden geboren en getogen in Gouda. Nol op 1 april 1895. Hij is de zesde op rij in een katholiek gezin dat generaties lang bestaat uit koperslagers. Op tienjarige leeftijd gaat hij aan de slag als leerlingsorteerder bij sigarenfabriek Jan Vinkes te Gouda waarna hij op twaalfjarige leeftijd gaat werken bij een blekerij als 'inschrijver van de wasjes'. Twee jaar later komt hij in dienst van de Plateel bakkerij Zuid-Holland, eveneens gevestigd te Gouda. Hij wordt aangenomen als leerling-schilder maar de voorman aldaar weet hem al ras over te halen de penselen neer te leggen en zich toe te leggen op wat later zijn grote passie zal blijken: pottenbakken en odelleren. Een ambacht waarin hij tot op hoge leeftijd werkzaam zal blijven.

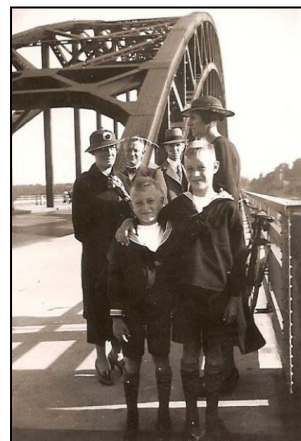
Christien wordt geboren op 4 mei 1899. Zij is evenals Nol katholiek en afkomstig uit een, destijds voor katholieken niet ongebruikelijk, groot gezin. Begin jaren twintig ontmoeten zij elkaar waarna zij op 19 november 1924 met elkaar in het huwelijk treden en zich vestigen aan de Houtmarkt in Gouda.

De beginjaren zijn in financieel opzicht zwaar voor het prille paar. Periodes van werk worden afgewisseld met tijden van werkloosheid. Hoewel Christien voor haar trouwen gewerkt heeft, vermoedelijk als naaister, wordt zij door het huwelijk gedwongen te stoppen, waarmee Nol de enige kostwinner is. In deze moeizame jaren worden hun twee kinderen geboren. Jaap op 8 september 1928 en Arnold twee jaar eerder in 1926.

Na wederom een periode van werkloosheid krijgt Nol in 1932 een baan in Nijmegen, bij 'Potterie Oud-Delft'. Het gezin verhuist naar de Keizerstad en strijkt in eerste instantie neer aan de Biezenstraat, nr. 152. Een benedenwoning niet ver van de Waal.

Vlak na de opening van de Waalbrug in 1936.

*Links achter Christien en Nol,
op de voorgrond links Jaap, rechts Arnold.*

Helaas duurt deze betrekking niet lang. Nol raakt in 1934 wederom zijn werk kwijt en met een uitkering van f 13,25 per week is het sappelen. Uit de overlevering is bekend dat hij op allerlei mogelijke manieren probeert bij te verdienen; als leraar bij de Rijkswerkplaats te Druten en, korte tijd, als medewerker van het kleiatelier van de staatsmijnen in Brunssum. Mogelijk verdient hij ook bij door deel te nemen aan Werkverschaffingsprojecten die de Nederlandse overheid in de jaren dertig in het leven roept om mensen met een bescheiden inkomen de kans te geven iets bij te verdienen. De verdiensten zijn in elk geval zodanig dat het gezin in 1938 verhuist naar de Wezenlaan 229, prachtig gelegen tegenover het Goffertpark dat in die jaren eveneens tot stand is gekomen dankzij een werkverschaffingsproject. Een jaar later krijgt Nol een vaste betrekking als chef-modelleur bij de plateelfabriek De Ram in Arnhem.

Het gezin Ponsioen gezeten in de voortuin aan de Wezenlaan (1938).

Beide echtelieden zijn harde werkers. Nol buitenshuis als pottenbakker, Christien hoofdzakelijk binnenshuis waar ze met ferme hand het huishouden bestiert. Daarnaast beschildert ze in haar spaarzame vrije uren plateel, waar ze een goede hand voor heeft.

Arnold en Jaap steppend op de Wezenlaan.

Gedurende de oorlogsjaren is het een drukke bedoening in het huis aan de Wezenlaan. Naast de vier vaste bewoners vinden drie Joodse onderduikers er onderdak. Ook Nol is in die jaren overdag veelal thuis aangezien hij moeilijk bij zijn werk in Arnhem kan komen. Hij vindt uiteindelijk werk in de huishoudelijke dienst van het Internaat Mariënborg, dat door het Royal Army Medical Corps (R.A.M.C) is ingericht als militair hospitaal. In juli 1945 kan hij zijn werk in Arnhem weer hervatten. De drie Joodse onderduikers zijn dan al vertrokken. Eind 1944, Nijmegen is zojuist bevrijd, verlaten zij spoorwagens het huis aan de Wezenlaan. Zonder omdraaien lopen ze de straat uit om nooit meer iets van hen te vernemen. Het gezin lichtelijk in verwarring achterlatend. Overigens wordt die verwarring reeds kort na de bevrijding door Nol omgezet in pragmatisch handelen als hij besluit een

TF RUIL Viool tegen goede Binnen- en Buitenband maal 28X '75. Pensioen, Wezenlaan 229, Nijmegen.

TE RUIL Kolenfornuis (wit emaille) voor Dameswintermantel, fl. noeluur Fornuis te zien Landa

vermoedelijk door de onderduikers achtergelaten viool, geen enkel gezinslid bespeelt een viool, aan te bieden in ruil voor een goede binnen- en buitenband.

De Gelderlander 7 november 1945 (Bron: www.studiezaal.nijmegen.nl)

In juli 1945 hervat Nol zijn werk in Arnhem. Negen jaar later, in 1954, keert hij terug naar de fabriek 'Potterie Oud Delft' waar hij in 1932 ooit zijn Nijmeegse loopbaan begon. Hij wordt dit keer aangesteld als bedrijfsleider en blijft daar werkzaam tot 1 januari 1975. Hij is 79 jaar oud als hij op feestelijke wijze afscheid neemt van het bedrijf. Vijf jaar later overlijdt hij op 23 april 1980 te Groesbeek. Christien woont dan nog ruim een jaar aan de Wezenlaan, waarna ze verhuist naar De Orangerie te Malvert. Zij overlijdt op 25 januari 1996, op een leeftijd van 96 jaar.

Platteel Oud Delft

Van auteur Martens: Het bedrijf Oud Delft was gevestigd aan de Graafseweg 144 Nijmegen met Roelof Elshout als directeur. Na zijn overlijden in 1937 wordt zijn broer Hugo directeur. Vanaf 1988 is zijn dochter Cora directeur en verhuist het bedrijf later naar Waddinxveen. In Nederland zijn onder meer door Oud Delft uit Nijmegen achttiende-eeuwse Delftse merken gebruikt op een deel van hun productie uit het begin van de twintigste eeuw.

Arnold en Jaap hebben gedurende de oorlogsjaren de R.K. jongensschool 'St. Jozeph' aan de Waterstraat en de R.K. Mulo aan de Schoolstraat met succes afgerond.

De kinderen Jaap links, Arnold rechts.

Arnold vangt in 1943 zijn eerste baan aan bij Boekhandel en Drukkerij Richelle aan de Stikke Hezelstraat en komt uiteindelijk via diverse andere betrekkingen en opleidingen terecht in Rosmalen waar hij als stafmedewerker is aangesteld van de N.V. Praktijkvoorziening een onderdeel van A.M.E.V. Hij is dan al jaren getrouwd met Lien van Meerten uit Gouda waarmee hij drie kinderen krijgt. Begin jaren 2000 overlijdt hij te Den Bosch.

Jaap wordt na de bevrijding van Nijmegen in september 1944 als gevolg van operatie Market Garden, ingezet als tolk bij de R.A.M.C. De Engelsen lopen hem tegen het lijf in het Canisiusziekenhuis waar hij werkzaam is op de administratie. Zijn Engelse spreekvaardigheid ontgaat hen niet. Ze dopen hem 'Lieutenant Jacky' en stellen hem aan als tolk wat er in resulteert dat hij, amper 16 jaren oud, vrijwel met zijn neus vooraan staat bij de slag om Arnhem. Na de oorlog keert hij terug in het Canisiusziekenhuis waar hij alras carrière maakt. In 1956 verhuist hij naar Winschoten waar hij wordt aangesteld als economisch directeur van het St. Lucasziekenhuis. Hij is dan inmiddels al enkele jaren getrouwd met Elizabeth Maria Tummers - Wiet - een van de dochters van Kapsalon Tummers van St. Anna. Zij krijgen samen drie kinderen. Jaap overlijdt op 20 januari 2002 te Winschoten.

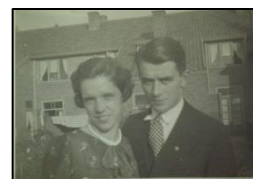

Wiet Tummers en Jaap Ponsioen, 1948, Wezenlaan 229.

Arnold overlijdt in 1980 en lijdt dan al enige jaren aan een lichte vorm van dementie. Een jaar na zijn overlijden verhuist Eva naar de Orangerie waar ze overlijdt.

- 231 1935-1960 Piet Th.I. & Ans Migo & A.A. van Cromvoirt, brood- en banketbakker.

Piet was bakker van beroep met zijn latere bakkerij aan de Willemsweg tegenover de Groenestraat kerk. De bakkerij heeft hij later gewijzigd in een café. Zijn echtgenote heeft nog vele jaren in de Malvert gewoond.

Kinderen:

Jos Migo, begonnen als geluidstechnicus en verzorgde vele evenementen o.a. bij carnavalsvereniging St.Anneke. Later veel in- en export vanuit Oost Europa, China e.d.

Jos woont samen met Mieke Albers van der Linden (Hazenkampseweg xxx) in Wijchen.

Foto: Jos Migo met twee luidsprekers op het dak die groter waren dan zijn Fiat 500. Evenement in het Goffertbad.

Marion Migo, gehuwd met Rob Jordens, wonen in de Aldenhof. Rob was lang bestuurlijk actief bij hockeyvereniging ZOW, het latere HCQZ, na de fusie met Quick. Hij werkte als projectmanager bij een Vastgoedbedrijf.

Ronald Migo, gehuwd met Henriette met dochters Karlijn en Floortje. Ronald, onderwijzer aan de MULO Akkerlaan, wethouder Nijmegen voor het CDA, tot 2014 directeur Kamer van Koophandel Gelderland, oud Prins Carnaval.

- 231 1955 J.L. Martens, opzichter G&W.

- 233 1936-1966 G.J. Bruntink, telegraaf-arbeider Nederlandse Spoorwegen. Zoon vrachtwagenbedrijf in Winterswijk.

Bruntink & Martens

Bruntink & Martens

Joop Martens en Bruntink hebben in de oorlog samen de buurtvereniging DE GOFFERT opgezet. Na de oorlog hebben zij o.a. allemaal ronde vreugdebogen voor de ramen van de bewoners gemaakt. Bron Jos Migo.

1967 Alfred Rijnberk.
Zie ouders nr 241. Zie tevens artikel 1960 vuurwerkongeluk bij nr 239.

235 1948 opa en oma H.Th. Giesbers.
hun kleinzoon Robby Giesbers heeft hier later nog gewoond.
1 apr 1955 – 30 jun 2013† Groesbeek

237 1935-1958 Piet Bakker & M.J. Rethans, bovenwoning was verhuurd aan
het echtpaar P. Willemsen.
1959 & T.H. Heiming, kapper.

1937 Opa Bakker, met Rie Albers vd Linden (L) en Bep Martens (R).

237 1960-1980 Sjaak Jansen, directeur/makelaar NS Verbeek.
Kinderen: Emiel & Eugenie.

239 1935-1976 Joop en Bep Martens.
Joop was restaurateur bij het Gemeente-museum Marienburg.
Zie tevens boek: Mathé Daniels: archivaris archeoloog nijmegenaar.
Marion Martens (1946-2014), gehuwd met Dick Lelieveld te
Voorschoten.
René Martens, gehuwd Delia Peters, CEO/managing director The
HIGHLANDS Group of Companies met o.a. MacKAY & MacKINLAY.
René woont in de Weezenhof.

*Van Joop Martens
(1900-1976) is een
biografie geschreven.
Zie
www.noviomagus.nl*

Dick Lelieveld

Voorschoten April 2009 - Lid in de Orde van Oranje-Nassau geheel rechts.

Hij is een uitermate gemotiveerde vrijwilliger voor tal van activiteiten in Voorschoten en omgeving. In het bijzonder zijn de activiteiten van de heer A.A. Lelieveld te vermelden voor de Nederlandse Hartstichting. Al sinds 1977 verzorgt hij jaarlijks de collectes in Voorschoten, Leidschendam en Voorburg. Daarnaast organiseert hij reanimatiecursussen in samenwerking met de Nederlandse Hartstichting en Stichting Gezond Voorschoten. De heer Lelieveld is al meer dan 25 jaar vrijwilliger binnen de vereniging Vrienden van de Hartstichting. In de jaren 1976 tot 1995 was hij achtereenvolgens bestuurslid en penningmeester van onder andere: de Eerste Voorschotense Zwemvereniging, Oudercommissie Laurentius School, Lucascollege in Voorschoten. Vanaf 2002 tot heden is hij voorzitter en penningmeester van Huurdersvereniging Gerbrandylaan-Welterdreef. Sinds 2003 is hij chauffeur bij de Cirkelbus in Voorschoten. Hij is een vrijwilliger waarop de stichting altijd een beroep kan doen.

Wezenlaan 239: Engelse vrienden uit de oorlog 1940-1945.

Mei 1940. De oorlog breekt uit, alhoewel het gezin aan niets ontbrak, door de vriendschap met o.a. de familie Gruijthuizen uit Wormer bij Overasselt, die het benodigde voedsel leverden. Normaliter had Martens moeten werken in het museum in de binnenstad, maar tijdens het bombardement in

februari 1944 lag hij ziek op bed. In de nadagen van 1944 keken zij eerst uit op de kanonnen van de Duitsers om enige tijd later te worden vervangen door de zeven kanonnen van de geallieerden. De torenhoog opgestapelde benzineblikken stonden vanaf het stadion tot aan de Goffertweg nabij het zwembad. In die tijd werden de geallieerde ingekwartierd, zoals het Engelse 49e Infanterie regiment, waaruit ook weer nieuwe vriendschappen ontstonden. Binnen de buurtgemeenschap was sprake van een heuse vereniging De Goffert, waarvan de groene vlag met opgestikte letters nog in mijn bezit is.

Foto links: Dhr. Dhraish, Joop Martens en

Harry Parkin uit Halifax UK.

Links Audrey, Harry & Amy 1958

Oproep 9 maart 2013 Halifax Courier.

49th (West Riding) Infantry Division, Yorkshire UK.

Olv: Maj. Gen. Sir Gordon H.A. MacMillan 30-11-1944/ 06-02-1945.

Commanding 51st Highland Division.

Harry woonde in Lee Mount Halifax samen met zijn vrouw Amy. Hun dochter Audrey† kreeg ook weer een dochter Diane Ogden en woont nog in Halifax.

In Loenen aan de Eerbeekseweg is als eerbetoon aan deze divisie een monument ingericht, gewijd aan deze beroemde Engelse Polar Bear divisie.

Tekst op het monument

The reconnaissance Regiment of the English 49th West Riding "Polar Bear" Infantry Division, part of the 1st Canadian Army Corps, was ordered on April 16 1945 to exploring the area between the straatweg Arnhem-Woeste Hoeve and the Apeldoorns Dierens Channel and to clean it from German troops.

Acties 1945 Operaties ANGER en

PLUNDER

Before the end of February, well in advance of assuming responsibility for the Nijmegen area, General Foulkes prepared his own appreciation for "ANGER".³ The objects were still the capture of Arnhem and the

In memory of wartime friendship with Harry

Harry Parkin: World War II soldier who came from Lee Mount, Halifax

Nijmegen
Netherlands

I do hope your paper can help me. I'm looking to contact the family of the late Harry Parkin.

He served in Nijmegen with the 49th (West Riding) Infantry Division, well known as the Polar Bears, during World War II.

During the invasion all soldiers stayed in private houses. Harry stayed at my parents' home during 1944-'45 at 239 Weezenlaan, Nijmegen. My parents kept a long-term relationship with Harry.

The Parkin family lived at 9 Leatham Street, Lee Mount, Halifax. Please can you or your readers help me? Thank you.

Rene Martens

(Tel: +31 651 418 633;

0031 651 418 633)

opening of a route to Emmerich; but he assumed that the operation would not take place until "VERITABLE" had been completed. His appreciation, based on a careful study of terrain, possibilities of further flooding (either by natural or artificial means), weather conditions and the enemy's defences, reached a cautious conclusion:

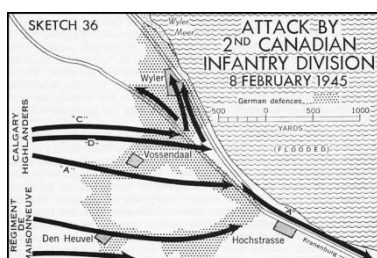
There are so many limiting factors to this operation during the months of March and April that quick decisive results cannot be expected. A careful examination of the enemy's preparations shows that he is fully aware of the dangers of such an operation and is preparing to counter such a thrust east of the Rhine. Even if the initial stages of the attack were highly successful the enemy has such counter measures prepared, i.e., flooding of the IJssel, that an early thrust towards Emmerich is highly improbable if the enemy has any troops available to man the Doesburg-Zevenaar switch line. It is therefore my opinion that this operation should be considered only as a subsidiary operation to be undertaken only if conditions of weather and of the enemy prove advantageous.

Accordingly, "ANGER" was shelved for the time being, General Crerar telling Montgomery that there was little prospect of launching it before the latter part of April. Since, however, as part of its later role in "PLUNDER", the 2nd Corps was ordered to attack the IJssel defences from the rear, with a view to capturing Apeldoorn and the high ground between that town and Arnhem, the Army Commander instructed Foulkes to coordinate his plans for "ANGER" with Simonds future progress.

Although there was no immediate prospect of attacking across the Neder Rijn, the 1st Canadian Corps could undertake another important if disagreeable task

during the interval. This was the business of clearing the enemy out of the remainder of the flooded "island" between the Waal and the Neder Rijn. When the Corps took over the Nijmegen sector on 15 March the Germans still controlled the northern portion of the "island" and a rectangular area west of the Pannerdensch Canal, connecting the two rivers. The southern portion of the "island" was held by the 49th (West Riding) Division, the only division as yet under General Foulkes' command, with the 18th Armoured Car Regiment (12th Manitoba Dragoons) along the lower Waal, north-east of 's-Hertogenbosch.

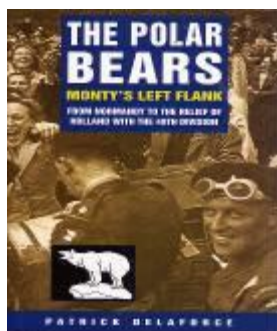

Two difficulties arose when the possibility of clearing the "island" was discussed in mid-March. First, the 49th Division was not considered sufficiently strong to hold the island and clear it at the same time; secondly, it was feared that any long pause between the elimination of German resistance on the island and the launching of "ANGER" might result in heavy casualties to the troops holding the southern bank of the Neder Rijn. Consequently, Major-General G. H. A.

MacMillan, then commanding the West Riding Division, suggested that the operation be postponed until early in April. This was done, it being understood that the operation would only be

undertaken if the opposition was weak and the weather favourable. Reports indicated, however, that German morale was particularly low in this sector.

*Polar Bear Memorial te
Wuustwezel België*

Problems of regrouping within the 1st Corps and coordination of its projected operations with those of the 2nd Corps in "PLUNDER" were under consideration throughout the rest of March. As General Foulkes saw the operation on the 17th, the 1st Canadian and 49th Divisions would clear the "island" and establish a bridgehead across the Neder Rijn at Oosterbeek, immediately west of Arnhem, with the 5th Armoured Division passing

through to expand the holding to the north and west; however, if the ground on the island would not permit a direct assault across the Neder Rijn, he had an alternative plan under which the 1st and 5th Divisions would use the 2nd Corps' bridges at Emmerich and across the IJssel to attack Arnhem from the north and east.7 Administrative considerations made this alternative difficult. Unless the proposed crossing facilities in the Emmerich area were expanded, not more than four divisions could be maintained over them. Since General

Simonds required three divisions (the 2nd and 3rd Canadian and 1st Polish) for his responsibilities in Operation "HAYMAKER", it was evident that only one could be employed across the IJssel.

The division was disbanded in Germany in 1946, but reformed in the Territorial Army in 1947, having been renamed the 49th (West Riding) Armoured Division. It was based in Nottingham, consisting of on 1 April 1947.

War Cemetry

In het Jonkerbos in Nijmegen is het Engels kerkhof met de omgekomen militairen in de 2e wereld oorlog. De Polar Bears verloren meer dan 11.000 militairen gedurende de oorlog.

Mr. L.R. Sims

2132542 K/CPL – 757 Field Boy RE BLA

Mr Sims woonde: 47 Sandy Road - Potton - Engeland.

Mr. Dhraish, Bep Martens-Cuijpers
& Harry Parkin 1944

2^e links Harry Parkin, 3^e Joop Martens
locatie Leeuwstraat Nijmegen

Nel & Ted 1945
Locatie Slotenmaker de Bruineweg - 19 januari 1946

Norman Sep 1945 Locatie Slotenmaker de Bruineweg.

Huwelijk Nel & Ted 19 januari 1946

Leeuwstraat 32: Oorlogsslachtoffer Rudie Vorster

Het overlijden van kleine Rudie in de nadagen van de oorlog 1940-44 heb ik uit de verhalen van mijn vader Joop Martens. Mijn vader was erbij toen dit noodlottige ongeluk plaatsvond. Rudie kwam aangehold uit het achterpad van het naastgelegen woonhuis, terwijl er op dat moment een Engelse tank door de Leeuwstraat reed. Volgens mijn vader botste Rudie tegen de zijkant van de tank en zijn schedel vloog door de lucht, Rudie was op slag dood. Zijn moeder stond net met mijn vader en een andere buurman te praten toen voor hun ogen het ongeluk plaatsvond.

De moeder van Rudie was klein van postuur, maar was in alle staten en niet meer te houden. Zelf heb ik Rudie niet gekend omdat ik nog niet was geboren, maar het gebeuren heeft diepe sporen nagelaten bij mijn vader. Rudie geboren 30 juli 1938 en is overleden 16 november 1944 op 6 jarige leeftijd. Een vriendje van Rudie was W.A. Nillesen.

Mei 1961: Zwaar Vuurwerk ongeluk: René Martens & Alfred Rijnberk

René Martens is samen met buurjongen Alfred Rijnberk (en vriendje Anton Thie zonder schade) op 11 jarige leeftijd zwaar gewond geraakt na het spelen met zwaar vuurwerk (dynamiet), een restant van de vuurwerkshow op de Goffert speelwijdte van 30 april 1961 ter ere van Koninginnedag (Juliana). De Gemeente Nijmegen, vuurwerkfabrikant, noch de vereniging De Goffert hebben hun verantwoordelijkheid gedragen voor dit ongeluk. Martens verbleef van 03 mei tot en met 16 augustus 1961 in het Canisiusziekenhuis in de barak St.Agnes Paviljoen ingang verlengde Groensetraat.

Na 10 jaar van operaties en maanden van blindheid is René alsnog weer aardig opgelapt, gelaat, handen en benen hersteld, zelfs zijn rechterwijsvinger was bijna verloren gegaan maar met dank aan oogarts/chirurg Verheij en chirurgen van het Canisius Ziekenhuis is alles weer goedgekomen.

Alfred heeft na zes weken het ziekenhuis mogen verlaten en moest een deel van zijn linker pink missen.

- 241 1935-1980 Koos Rijnberk, melkventer voor Melkerij Lent.
Dochter in Kleef Duitsland & Alfred Rijnberk (zie Wezenlan 233).

Melkervij LENT

Voordat de melkflessen kwamen werd de melk in grote melkbussen aan-geleverd bij de venters, die vervolgens de melk rond-brachten. Menige venter lengde de melk met water

aan om extra inkomen te genereren. Met de latere flessenmelk ging dit niet meer. Deze ambulante handel is in de loop der jaren ook volledig verdwenen.

De zilveren melkdoppen spaarde wij als kinderen voor de arme kindertjes in Afrika.

Frans Flagge (66), 13 juli 2014.
Ik heb in de 60er jaren elke vakantie gelogeed bij een familie in Erlecom.
Elke woensdag en zaterdag was het feest, dan kwam de melkventer met verse melk en DE vanillevla.
Lekker Lekkerder Lent. In Eindhoven hadden wij Campinavla, nooit zo lekker. Kan me de fles nog

goed herinneren met blauwe opschrift, nu een afbeelding gevonden op internet, prachtig. Wat een mooie site, hoewel ik uit Eindhoven kwam (gefietst) nog veel herinneringen.

Henk Schamp, 11 juli 2009: Vanaf 1962 tot aan de sluiting ben ik werkzaam geweest bij Melkerij-Lent, daarna ben ik overgeplaatst naar Ede (Coberco). Ik vond nog een oude foto van een vrachtwagen, dit is nog een vrachtwagen van 1960.

- 243 1948 A.A. Langen, huisschilder.
 1955 G. van der Stelt & H.G. Onstein.
 1955-1980 T.W. Geutjes, monteur & Ferry†, Ton, Ingrid en zus.
 Ton Geutjes woont in de Tijgerstraat 15.
- 245 1951 opa J. Beekhuizen.
 1955-1980 Fam. Westrik. Hij was directeur van de Talita Coemischool aan de Hatertseweg.
 Zijn echtgenote is circa 1968 gestorven aan kanker.
 Dochter Kitty.
- 247 1948 J. Helmsing & H.R. Hendriks & J.H. Helmsing, verkoopster warenhuis
 & M.C.P. Hemsing en zoon Hans† (Harmpie) Helmsing.
 & B.S.A. Grunnekemeijer, verpleegster,
 1959 & A.M.T. van Hoof, verpleger.

Foto oma Helmsing-Hendriks.

De Goffertwei stond tijdens operatie Market Garden (1944-1945) vol met Engelse artillerie en een muur van gestapelde benzinetanks. Dit huis was toen in gebruik als gaarkeuken voor de daar gelegerde geallieerde soldaten. Tijdens het offensief Veritable werden de Duitse stellingen achter Beek en Berg & Dal vanaf hier beschoten. De muren hadden aardig te lijden onder dit geweld.

Nieuwbouw flats

Dit deel van de Wezenlaan is later gewijzigd in Rentmeesterlaan.

- 269 1963 H.T. van Alphen.
- 271 1963 J.P.J.M. Post, leraar.
- 273 1963 I.G. Uyttendaele, arts.
- 275 1963 J.J. van Deursen.
- 277 1963 A.R. Spoor & H.H.A.M. Verdeijen.
- 279 1963 C.A.M. Kroon, stafmedewerker.
- 281 1963 J.L. Slooff, arts.
- 287 1963 Huiszoon, physicus RKUniversiteit.
- 289 1963 F.W. Orthel, scheikundige.
- 291 1963 J.J.M. Eggenhuizen, procuratiehouder.
- 295 1963 B.J.M. Bosboom, arts.
- 299 1963 E.H. Hazelhoff, bedrijfsleider.

De Goffert

Vertrek van prins Bernhard uit het Goffertpark met zijn adjudant na de opening op zaterdag 8 juli 1939. De chauffeur saluëert ter begroeting de prins der Nederlanden.

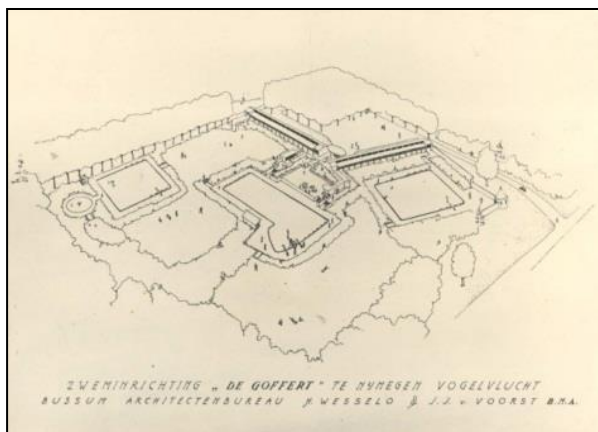
Wat lief dat kantoortje met dat menneke achter het loket voor de uitgifte van de entree kaartjes voor de voetbalclub N.E.C.

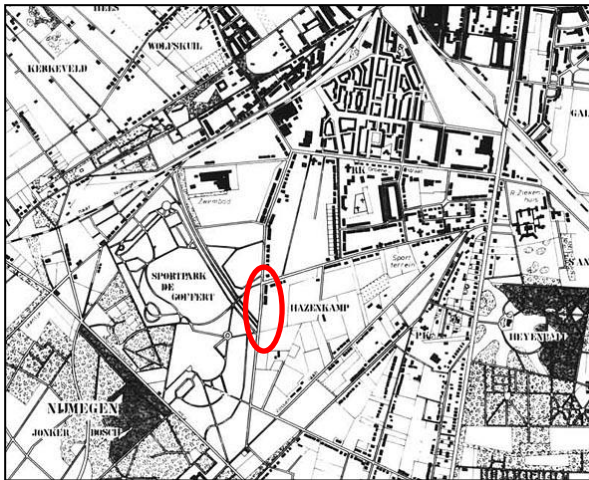

Het Goffertpark 1936 – 1939

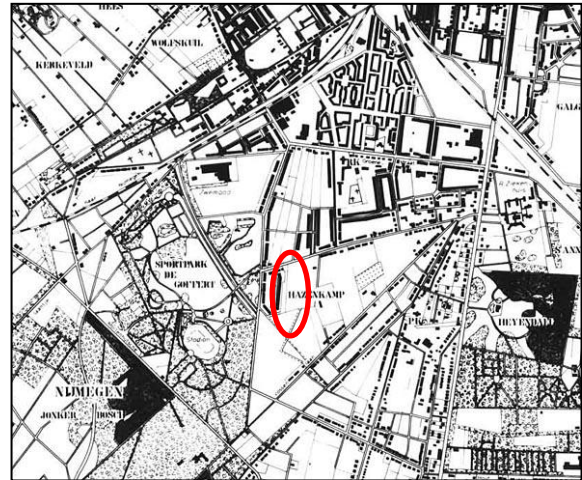
Een prachtige website over de Goffert van Cees de Vos.

<http://www.noviomagus.nl/Gastredactie/Vos/Vos.htm>

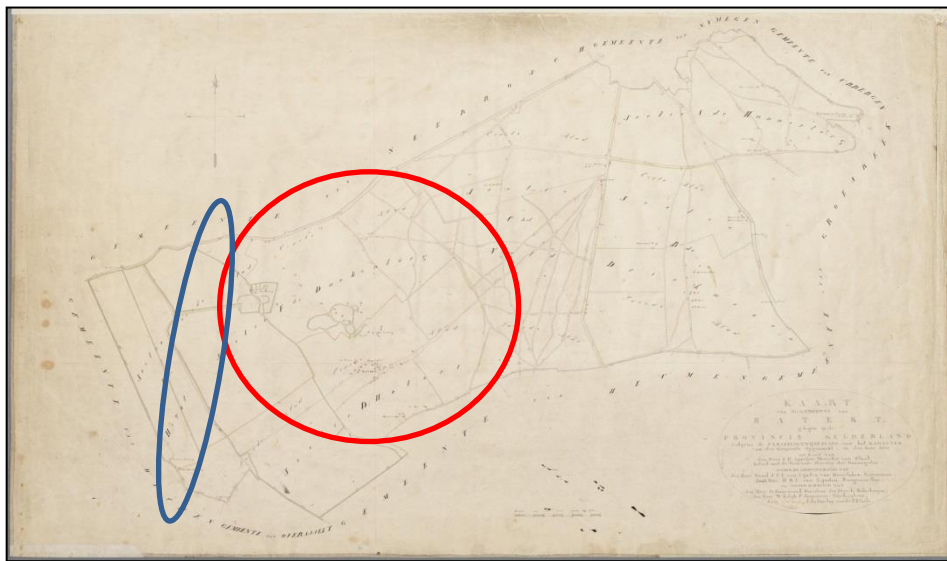

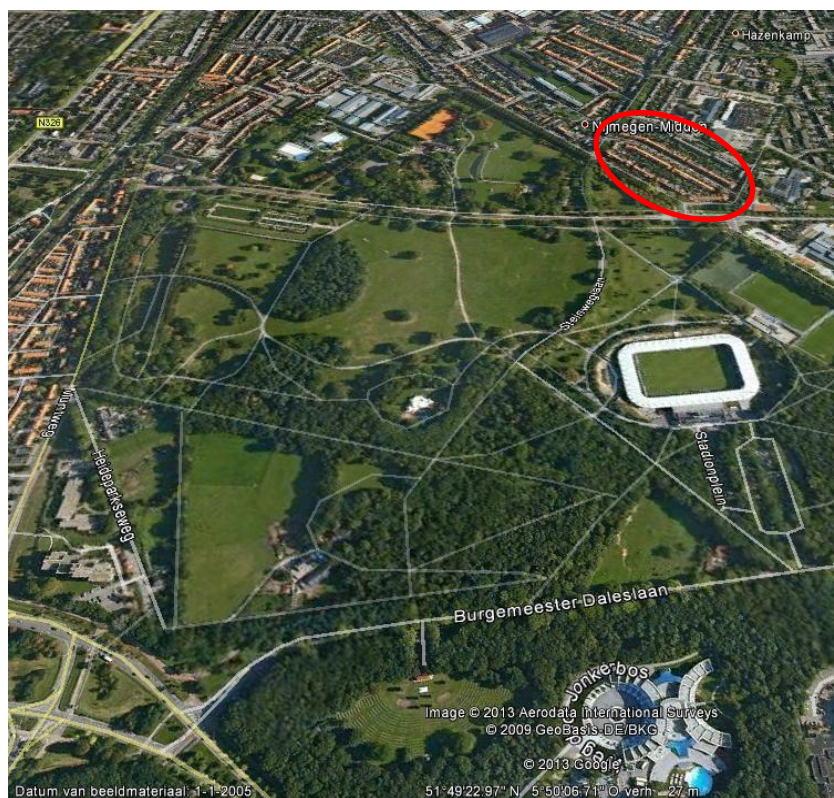
Kaart 1935, Wezenlaan tot de Vossenlaan.

Kaart 1945

Landkaart 1822

Het gepleisterde landhuis Heydepark aan het eind van de Heideparkseweg dateert uit de jaren 1840 van de 19de eeuw. Pieter Marie Eduard Gevers Deijnoot, geboren Rotterdam 29 april 1816 – overleden Hatert 18 mei 1860 legde de symbolische eerste steen op 25 juni 1848, maar door een beschadiging aan de steen is niet meer te zien in welk jaar dit precies gebeurde. Het eigenlijke herenhuis bevond zich direct achter de voorgevel, terwijl het achterste deel van het diepe pand was bedoeld voor de bedienden.

Deze beroemde botanicus woonde vanaf omstreeks 1848 tot zijn dood zomer en winter op Heydepark, waar hij full time gewerkt heeft aan onder meer de Flora Batava of Afbeelding en Beschrijving van Nederlandsche Gewassen, XI. Deel. Op het titelblad van dit deel dat in 1853 in Amsterdam verscheen, staat onder zijn naam: "op Heydepark bij Nijmegen".

De naam Heydepark kan worden verklaard uit het feit dat het landhuis en omliggende goed toentertijd nog waren omringd door heide en bossen. Voor Gevers Deynoot, die in zijn vrije tijd landschappen schilderde en planten beschreef, was dit een ideale plek om zijn hobby te beoefenen. Nadat hij in 1860 was overleden, kwam het landgoed in bezit van Theodoor Dobbmann, die aan de Lange Brouwerstraat in Nijmegen zeepfabriek Het Anker bestierde. De Dobbmanns hielden het goed tot 1919. Zij lieten de voorgevel rond 1907 opsiëren met de naam van het herenhuis, met motieven in jugendstil.

Joris Ivens, wiens vader goede contacten had met de familie Dobbmann, bezocht Heydepark geregeld en nam er in 1912 (op 13-jarige leeftijd) zijn eerste film, 'De wigwam', op. In 1919 kochten de broeders van Maastricht het landhuis. Nadat hun broederhuis aan het Kelfkensbos in september 1944 door het oorlogsgeweld werd verwoest, verbleven zij hier enige tijd. Tegenwoordig is Heydepark een dubbel woonhuis. Het omringende landgoed werd al in 1952 toegevoegd aan het Goffertpark.

Een bijzondere man: Jo Zwiers

Jo inmiddels 79 jaar jong woont nu al jaren in het voormalig schippersjongerencentrum Jonkerbos, waar veel appartementen voor ouderen is gerealiseerd. Jo is een lopende database en het was geweldig met hem de oude Hazenkapbuurt te bespreken. Alles passeert de revue, het Romijnse festijn debacle van Carel Briels, het rijke familieleven van destijds. Jo was ook enthousiast gitaarspeler en speelde dan ook in diverse bandjes zoals de Wawiti Rangers uit Elst en natuurlijk met

de grote trom van de Postharmonie, wereldberoemd bij de binnenkomst op vrijdag van de Vierdaagse. Jo heeft mij geweldig geholpen veel van het verleden terug te halen. Hierbij enkele foto's uit het archief van Jo.

1960 Jo Zwiers & Jan van Haren, Alle Gelderse Bands anno 1960 hieronder bij voormalig Goffert Theehuis.

Gekke Eddy en de Post Harmony met rechts achter hem Jo Zwiers

1ste Zaterdag van oktober

Een jaarlijks evenement zijn de Nacht van de Ommetjes in Nijmegen, waarbij de Goffert één van de Ommetjes is. Het is een gratis avondwandeling door wijken in Nijmegen. In 2015 namen meer dan 1.000 mensen deel aan de Ommetjes met zo'n 100 in de Goffert.

Zie voor de Ommetjes: <http://www.nachtvandeommetjes.nl>